

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

3 maart 2008

GEDACHTEWISSELING

**over de evaluatieverslagen van de lopende milieubeleidsovereenkomsten
en het ontwerp van uitvoeringsplan
‘Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen’**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en
Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heren Jos Bex en Pieter Huybrechts**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heren Pieter Huybrechts, Leo Pieters, Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch;

de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege, de heer Jan Verfaillie;

de heren Karlos Callens, Patrick De Klerck, Patrick Lachaert;

de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwkerke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Wim Van Dijk, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer John Vrancken;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heren Frans Peeters, Johan Sauwens;

de dames Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Dominique Guns;

de heer Ludo Sannen, mevrouw Els Van Weert, de heer Jo Vermeulen.

Toegevoegde leden:

de heer Jan Peumans;

de heer Rudi Daems.

INHOUD

Blz.

I.	GEDACHTEWISSELING OVER DE EVALUATIEVERSLAGEN VAN DE LOPENDE MILIEU-BELEIDSOVEREENKOMSTEN	4
1.	Inleidende uiteenzetting	4
1.1.	Milieubeleidsovereenkomst Afvalbanden	4
1.2.	Milieubeleidsovereenkomst Afgedankte voertuigen	4
1.3.	Milieubeleidsovereenkomst Afvalbatterijen.....	5
1.4.	Milieubeleidsovereenkomst Afvalloodstartbatterijen.....	6
1.5.	Milieubeleidsovereenkomst Afvalfotochemicaliën	6
1.6.	Milieubeleidsovereenkomst Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur	7
1.7.	Milieubeleidsovereenkomst Gebruikte frituurvetten en -oliën	8
2.	Bespreking	8
2.1.	Milieubeleidsovereenkomst Afvalbanden	8
2.2.	Milieubeleidsovereenkomst Afgedankte voertuigen	11
2.3.	Milieubeleidsovereenkomst Afvalbatterijen.....	13
2.4.	Milieubeleidsovereenkomst Afvalfotochemicaliën	13
2.5.	Milieubeleidsovereenkomst Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur	13
2.6.	Milieubeleidsovereenkomst Gebruikte frituurvetten en -oliën	15
2.7.	Algemeen: milieubeleidsovereenkomsten en afvalstoffenbeleid.....	15
II.	GEDACHTEWISSELING OVER HET ONTWERP VAN UITVOERINGSPLAN MILIEU-VERANTWOORD BEHEER VAN HUISHOUDELIJKE AFVALSTOFFEN.....	18
1.	Inleidende uiteenzetting	18
2.	Bespreking	18
2.1.	Algemeen.....	18
2.2.	Milieubeleidsovereenkomsten en huishoudelijke afvalstoffen	21
2.3.	Taken van de gemeenten	21
2.4.	Doelstelling restafval en correctiefactoren	22
2.5.	Preventiedoelstellingen.....	22
2.6.	Bedrijfsafvalstoffen	23
2.7.	Selectieve inzameling.....	23
2.8.	Hergebruik.....	25
2.9.	Afvalverwerking.....	26
2.10.	Duurzame producten en groen aankoopbeleid	27
2.11.	Sluikstorten.....	27
2.12.	Timing, procedure en openbaar onderzoek	27

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 13 december 2007 en 17 januari 2008 de evaluatieverslagen van de lopende milieubeleidsvereenkomsten en het ontwerp van uitvoeringsplan Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen.

I. GEDACHTEWISSELING OVER DE EVALUATIEVERSLAGEN VAN DE LOPENDE MILIEUBELEIDSOVEREENKOMSTEN

De evaluatieverslagen van de milieubeleidsvereenkomsten inzake Afvalbanden, Afgedankte voertuigen, Afvalbatterijen, Afvalloodstartbatterijen, Afvalfotochemicaliën, Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en Gebruikte frituurvetten en -oliën voor het jaar 2006 werden op 30 oktober 2007 aan het Vlaams Parlement bezorgd in uitvoering van artikel 12 van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsvereenkomsten.

1. Inleidende uiteenzetting

1.1. Milieubeleidsvereenkomst Afvalbanden

De heer *Rudy Meeus*, hoofd afdeling Afvalstoffenbeheer van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), herinnert eraan dat de huidige milieubeleidsvereenkomst (MBO) Afvalbanden nog loopt tot 28 november 2008. De onderhandelingen met de beroepsfederaties en het middenveld over de hernieuwing werden inmiddels aangevat. In 2006 is het toepassingsgebied van de inzameling en de bijdrageregeling uitgebreid tot afvalbanden van landbouw-, wegebouw- en industriële voertuigen.

De financiële reserves van het beheersorganisme Recytyre stonden niet toe om een grote inhaalbeweging uit te voeren ten gunste van de afvalbanden van landbouwbedrijven maar er waren wel initiatieven inzake de inschatting van hoeveelheden en de oprichting van een uitwisselingsplatform.

Er zijn vrij veel inzamelpunten: alle bandencentrales zitten mee in het systeem. Ook de containerparken worden nog altijd bediend door Recytyre. Dit alles resulteert in forse en nog steeds stijgende inzamelcijfers. De inzamelingsdoelstellingen worden zeker gehaald, onderstreept de heer Meeus.

Wat verwerking betreft, worden de cijfers van Recytyre voor hergebruik door OVAM als te laag beschouwd. Veel daarvoor in aanmerking komende

banden worden echter weggehaald voor de ophalers van Recytyre hun werk doen. Voor loopvlakvernieuwing geldt dezelfde verantwoording: Recytyre haalt 7 percent terwijl de doelstelling op 20 percent is vastgelegd, maar ook hier denkt OVAM dat de werkelijke situatie veel beter is. Voor materiaalrecyclage wordt 40 percent gehaald, voornamelijk door granulatie en hergebruik in sportvloeren en dergelijke, terwijl de doelstelling in VLAREA (Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer) 20 percent bedraagt. Ook voor energetische valorisatie, voornamelijk in de cementindustrie, zit het cijfer goed.

De OVAM deed ernstige inspanningen inzake handhaving. Er werden circa 281 mandagen besteed aan de controle van de aanvaardingsplicht bij de bedrijven waar de afvalbanden ontstaan en worden verwerkt. Bij deze controles worden ook overtredingen van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) en het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering (VLAREBO) meegenomen. De vastgestelde overtredingen werden in het rapport opgenomen. Bij 131 controles werden maar liefst 658 inbreuken vastgesteld. Het lagere aantal controles in vergelijking met 2005 ligt aan de prioritaire controle van andere aanvaardingsplichten. De handhavingscijfers tonen aan dat de situatie op het terrein wat betreft de opvolging van de milieuwetgeving niet verbeterd.

Als aanbevelingen suggereert het evaluatieverslag van OVAM een nog betere rapportering door Recytyre, de terbeschikkingstelling van gedetailleerde massabalansen en een beter beeld over de loopvlakvernieuwing. Verder zou, gezien het succes, het streefcijfer voor materiaalrecyclage best aangepast worden in de volgende MBO.

1.2. Milieubeleidsvereenkomst Afgedankte voertuigen

De heer Meeus deelt mee dat de verwerking van afgedankte voertuigen via het legale circuit van de erkende centra nog steeds in stijgende lijn gaat. In 2006 hebben bijkomend 16 slopers zich in regel gesteld met de wetgeving en een erkenning als centrum voor de depollutie, demontage en vernietiging van afgedankte voertuigen aangevraagd. De verdere legalisering van het circuit valt ook in andere gewesten waar te nemen.

Op federaal niveau werd gestart met de hervorming van de inschrijving van voertuigen, wat van belang is voor de tracering van afgedankte voertuigen. Het beheersorgaan Febelauto heeft zitting in de voorbereidende werkgroep.

Volgens de bepalingen in VLAREA moet glas voor-

af gedemonteerd worden uit de voertuigen, wat veel geld en tijd kost. Febelauto heeft via een studie proberen aan te tonen dat de materiaalrecyclage na het vermalen van de wrakken evenwaardig is aan voorafgaande demontage. De gunstige resultaten hebben geleid tot een voorstel om de VLAREA-wetgeving aan te passen.

In 2006 werd door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) een studie uitgevoerd naar de beste beschikbare technieken (BBT) voor schrootverwerking en sloperijen. De bestaande milieuregelgeving blijkt voldoende stringent.

Naar aanleiding van de ingebrekestelling door de Europese Commissie inzake de omzetting van de Europese Richtlijn voor afgedankte voertuigen (2000/53/EG) werd een VLAREA-aanpassing voorbereid en goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 februari 2007.

De federale overheidsdienst Leefmilieu heeft een studie uitgevoerd naar criteria voor de export van voertuigen. De OVAM maakte deel uit van de begeleidende werkgroep. Resultaat is dat criteria werden opgesteld, die ook op Europees niveau worden aangekaart. Over de haalbaarheid en toepassing op het terrein kan de heer Meeus zich nog niet uitspreken.

Vervolgens gaat hij in op de verwachte veranderingen in de sector. Shredderinstallaties investeren meer en meer in technologie om uit het afval nog materialen af te scheiden met het oog op materiaalrecyclage. Een en ander wordt momenteel nader onderzocht met het oog op een massabalans die preciezer is dan de forfaitaire cijfers die thans worden gebruikt. Alle shredderbedrijven in de drie gewesten zullen worden doorgelicht.

Uit het jaarrapport van Febelauto blijkt dat in 2006 in heel België 131.000 afgedankte voertuigen werden verwerkt, een stijging ten opzichte van 2005. Niettemin is duidelijk dat meer dan 131.000 voertuigen worden afgedankt. Meer en meer merkenhouders sturen de afgedankte auto's die bij hen worden ingeleverd, naar het legale circuit, dat momenteel bestaat uit een netwerk van 60 erkende centra. Zij worden door onafhankelijke instellingen gekeurd.

In de verwerking wordt op basis van forfaitaire aannames een graad van nuttige toepassing geraamd van 81 percent, terwijl de doelstelling 85 percent bedraagt. Een heikel punt in de sector zijn volgens de OVAM de vrij lage storthellingen voor shredderafval, die materiaalwinning of thermische valorisatie niet voldoende stimuleren.

De heer Meeus concludeert dat er weliswaar een stijging is van de ingezamelde en verwerkte afge-

dankte voertuigen, maar dat de resultaten niet voldoen aan de doelstellingen. Gezien het vermoeden dat de cijfers een onderschatting van de werkelijkheid vormen, gaat OVAM de rapportagemethodologie trachten te verbeteren.

Wat betreft handhaving werden 34 controles uitgevoerd bij autoslopers met 20 processen-verbaal als resultaat. Daarbij moeten de resultaten worden gevoegd van de 131 controles in de garagesector. Garages worden geconfronteerd met verschillende aanvaardingsplichten en worden vanuit meerdere invalshoeken gecontroleerd. Op 50 plaatsen werden overtredingen inzake afgedankte voertuigen vastgesteld.

Verder werd wegens inbreuken de erkenning van een shredderinstallatie ingetrokken en mag deze firma alleen reeds gedepollueerde afgedankte voertuigen aanvaarden van andere erkende centra. Het gerechtelijk onderzoek loopt nog.

OVAM mag haar controlebeleid niet afzwakken, besluit de heer Meeus. Dankzij de handhaving kunnen nu al mooie cijfers worden voorgesteld, hoewel hij toegeeft dat verwerking buiten het legale circuit blijft bestaan.

Wat de aanbevelingen betreft, noemt de spreker, naast de verfijning van de berekening voor materiaalrecyclage, het project 'Mobility Information System' (Mobivis) van de federale overheid om de inschrijving sluitend te maken. Tot slot moeten volgens OVAM de verlaagde storttarieven voor shredderresidu opnieuw worden bekeken met het oog op een afbouw ervan.

1.3. Milieubeleidsvereenkomst Afvalbatterijen

De heer Meeus wijst op het bekende succesverhaal van Bebat als erkend beheersorganisme voor de inzameling van afvalbatterijen. België is een Europese koploper op het vlak van inzameling en verwerking. De milieutaks heeft op dit punt zijn sporen verdiend.

Belangrijkste ontwikkeling in 2006 is de administratieve vereenvoudiging inzake het aanbrengen van stickers op batterijen die door een van de producenten-invoerders werd afgedwongen. Bebat kreeg ook een vergunning om in Tienen een sorteercentrum voor afvalbatterijen uit te baten.

In 2006 voerde OVAM een evaluatiestudie uit van de aanvaardingsplicht van onder andere afvalbatterijen. Uit het onderzoek blijkt dat de MBO een goed instrument is om de doelstellingen te halen, maar dat er nog verbeteringen mogelijk zijn. De onderzoekers pleiten onder meer voor een betere afstemming met

de ecotakswetgeving, die trouwens niet meer in lijn is met de aankomende Europese richtlijn. In dat verband is ook een wijziging van VLAREA op komst.

De inzameling bereikte enkele jaren geleden al het maximum. Er wordt zelfs minder ingezameld, omdat het marktaandeel van de wegwerpbatterijen begint te dalen, net zoals dat van de zwaardere soorten (nikkel-cadmium). De lichtere batterijen beïnvloeden de inzamelcijfers, niet alleen door hun lagere gewicht maar ook omdat ze veel langer meegaan.

De verwerking verloopt al jaren vrij vlot. Zinkkool- en alkaline-mangaanbatterijen worden verwerkt door Revatech en Hydrometal, met verdere verwerking in een Waelz-oven in Duitsland. Knoopcellen worden verwerkt door Indaver Relight, en nikkel-metaalhydride- en nikkeldcadmium-batterijen (NiMH en NiCd) door een gespecialiseerd bedrijf in Frankrijk, met vooral terugwinning van nikkel.

Een VITO-studie over de milieuprestaties van vier verwerkingstechnieken voor zinkkool- en alkaline-mangaanbatterijen heeft uitgewezen dat er toch nog lekken zijn. Niet alles wat wordt verwerkt, mag dus als materiaalrecyclage worden beschouwd. Ook de discussie met de andere gewesten over wat als nuttige toepassing kan beschouwd worden en wat niet, is nog niet afgelopen. De heer Meeus wijst erop dat een verandering van de berekening eraan zit te komen. De nieuwe Europese berekeningmethode zal de gunstige Belgische cijfers omlaag halen, vreest hij.

De spreker merkt op dat de huidige inzamel- en recyclagebijdrage voor batterijen te hoog ligt voor wat er na de inzameling moet gebeuren. Een bijsturing van de ecotakswetgeving is noodzakelijk.

De handhaving van deze MBO was heel beperkt in 2006. Alleen de invoerders van apparaten met ingebouwde batterijen voldoen nog niet helemaal aan de wetgeving. Zij worden aangemaand om aan te sluiten bij het beheersorganisme Bebat.

1.4. Milieubeleidsvereenkomst Afvalloodstartbatterijen

Door het feit dat deze batterijen een positieve economische waarde hebben, is rapportage over de aanvaardingsplicht moeilijk. Ook hier was er in 2006 een verlaging van de administratieve lasten. Op vraag van OVAM verlaagde het beheersorganisme Recybat in 2006 de lidgelden. Vooral voor invoerders van kleine hoeveelheden batterijen betekende dit een grote drempelverlaging om lid te worden van het beheersorgaan. Eind 2006 waren al 43 invoerders aangesloten. Toch koos een aantal invoerders ervoor een individueel afvalpreventie- en afvalbeheerplan in

te dienen bij OVAM, maar dat aantal zou zonder de genoemde verlaging zeker groter zijn geweest.

In 2006 voerde OVAM een evaluatiestudie uit van de aanvaardingsplicht van onder andere afvalloodstartbatterijen. Het onderzoek bevestigde de eerdere stelling van de OVAM dat de doelstellingen ook zonder een aanvaardingsplicht zouden worden behaald zolang de positieve marktprijs voor lood de inzameling en recyclage bevordert.

Er wordt onderhandeld over een nieuwe milieubeleidsvereenkomst onder meer met het oog op de omzetting van de nieuwe richtlijn.

Recybat rapporteert hoge inzamel- en verwerkingspercentages. Aangezien het vooral om invoer gaat, is de impact van de Vlaamse preventiewetgeving erg beperkt. Op dat punt is de aanvaardingsplicht niet heel efficiënt.

Op het vlak van handhaving werden controles uitgevoerd bij 19 klein- en groothandelaren in auto-onderdelen. Zes bedrijven moesten zich aansluiten bij Recybat of een individueel afvalpreventie- en afvalbeheerplan indienen.

1.5. Milieubeleidsvereenkomst Afvalfotochemicaliën

De heer Meeus wijst erop dat het de eerste keer is dat over deze MBO wordt gerapporteerd. FOTINI is het beheersorgaan dat in het leven werd geroepen door producenten en invoerders. Het neemt de kosten voor de inzameling en scheiding via containerparken op zich, conform het ministerieel besluit van 18 juli 2005 houdende vaststelling van nadere regels voor de aanrekening van de inzamelkosten op containerparken door producenten in het kader van de aanvaardingsplicht, dat het verzoek tot vernietiging bij de Raad van State heeft overleefd.

Het beheersorgaan FOTINI betaalt de gemeenten dus voor de inzameling; voor de bedrijfsinzameling is het nog altijd degene die zich van het afval wenst te ontdoen die betaalt. Bij bedrijven werd 7727 ton ingezameld en ruim 163 ton via kga-inzameling (klein gevaarlijk afval). In vergelijking met de verkoopcijfers zijn dat voor de bedrijven zeer goede resultaten, zelfs als men rekening houdt met de verdunningsfactor. Voor het particuliere circuit – verpakkingen van maximum 1 liter – is zelfs veel meer ingezameld dan kan worden verwacht. Mogelijk speelt de methode van rapportering een rol. De kga-cijfers tellen fotochemicaliën immers als zuur of base, terwijl voor die categorieën nog andere bronnen zijn. Een andere mogelijke verklaring is dat zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen die beroepsmatig kleine verbruikers zijn, zich even-

eens via de containerparken ontdoen van de foto-chemicaliën.

De heer Meeus concludeert dat de bedrijfsmatige stroom zoals verwacht goed onder controle is. Er is dan ook geen specifieke handhaving ondernomen. Verschillende elementen wijzen erop dat de aanvaardingsplicht zelfs kan afgeschaft worden. Een verlenging van de huidige MBO, die er op vraag van de andere gewesten kwam, is volgens OVAM niet nodig.

1.6. Milieubeleidsvereenkomst Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur

De heer Meeus deelt mee dat na een zeer lange onderhandelingsperiode in 2006 een principieel akkoord bereikt is over een nieuwe MBO Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA). Het Vlaamse Gewest heeft de goedkeuringsprocedure van de nieuwe tekst opgestart. Hoewel de nieuwe MBO nog niet is goedgekeurd, werd al in januari 2007 gestart met de uitvoering van de modaliteiten van de nieuwe MBO. Dit betekent onder meer dat er nieuwe, uitgebreide productenlijsten zijn en dat nieuwe verwerkingseisen worden gegeven, die overeenstemmen met VLAREA en VLAREM. De bestaande milieubijdragen voor huishoudelijke apparaten werden fors verlaagd via een afbouw van de door Recupel opgebouwde provisies.

Sommige invoerders of producenten van professionele apparatuur dienen individuele plannen in om tegemoet te komen aan de aanvaardingsplicht, terwijl voor huishoudelijke apparaten Recupel het hele systeem beheert. De eerstgenoemde worden behandeld in overleg met de andere gewesten met het oog op uniforme standpunten. In 2006 werden 25 dergelijke plannen ingediend waarvan er drie goedgekeurd zijn.

Uit de studie over de evaluatie van de aanvaardingsplichten blijkt dat de MBO Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur een goed instrument is, maar dat er nog wel verbeteringen mogelijk zijn. In dat verband werkt OVAM momenteel aan een verfijning van de wetgeving. Verder werd in 2006 een nieuw inzamelcircuit voor fijnmazige inzameling via schroothandelaren gestart. Na een evaluatie werd het nieuwe circuit positief beoordeeld.

De rapportage is gebaseerd op de cijfers van Recupel, de Koepel van Vlaamse Kringloopcentra en de eigen informatie van OVAM. Recupel heeft 'Reptool' ontwikkeld als rapporteringsinstrument en dat wordt nu volop gebruikt op Europese schaal, zodat binnenkort met andere landen kan gebenchmarkt worden.

De Vlaamse inzameling steeg van 7,5 kilogram naar 8,32 kilogram per inwoner, terwijl de Europese richtlijn 4 kilogram tegen eind 2006 vooropstelde. Ook de aangescherpte doelstelling uit VLAREA wordt ruimschoots gehaald. Globaal genomen wordt ongeveer de helft van de elektrische en elektronische apparaten die op de markt worden gebracht, via de legale circuits ingezameld.

De cijfers in het evaluatierapport tonen de stijgende inzameling via de gemeentelijke containerparken, de kringloopsector en het terugbrengsysteem van de distributiesector. Er wordt volop ingezet op hergebruik, maar niet alle mogelijke vormen daarvan werden in beeld gebracht. Vaak worden tweedehands toestellen bijvoorbeeld door particulieren verkocht en daar heeft Recupel geen gegevens over. Daarom zijn de cijfers voor hergebruik wellicht onderschat.

De normen voor verwerking – recyclage en nuttige toepassing – worden op enkele fracties na eveneens gehaald. Uitzonderingen vormen de grote witte toestellen (fornuizen, wasmachines, droogzuiverders enzovoort) voor wat betreft de nuttige toepassing en de koel- en vriestoestellen voor wat betreft hergebruik en recyclage. Bij tv-monitoren is er nog een probleem met de recyclage van de non-ferro-fractie. Voorts blijkt via Reptool dat meer ingezameld materiaal nuttig wordt toegepast door verbranding dan vroeger gedacht. De gegevens over 2006 zijn dus preciezer dan die over de voorgaande jaren.

Inzake handhaving werden er 365 controles uitgevoerd, waarvan in 2006 slechts 18 bij producenten en invoerders. Op deze opwaartse controle werd de voorgaande jaren immers al genoeg ingezet en bovendien vereisen de aanslepende onderhandelingen en de betere opvolging van de beheersorganen achter Recupel een verschuiving in de personeelsinzet van controle- naar beleidstaken.

Wat de neerwaartse controle betreft, de controles bij het inzamel- en verwerkingscircuit, blijkt dat toch nog wat eindverkopers hun afgedankte toestellen niet in het Recupelsysteem brengen maar meegeven aan een ophaler richting schroothandel, waar dan geen depollutie plaatsvindt. Er werden 153 bedrijven gecontroleerd en 194 andere bezocht. Heel wat schroothandelaren verwerken nog steeds afgedankte elektrische en elektronische apparatuur. Zij werden aangemaand en er werden processen-verbaal opgesteld.

De OVAM zal blijven inzetten op de handhaving van de MBO binnen het inzamel- en verwerkingscircuit. Maar tegelijk mag ook de opwaartse controle niet verwaarloosd worden, vanwege de nieuwe productgroepen, met nieuwe invoerders en producenten. Als het toepassingsgebied van de wetgeving uit-

breidt, moet ook meer personeel ingezet worden, concludeert de heer Meeus. Vandaar het pleidooi voor bijkomend personeel in het kader van deze MBO, maar ook voor andere, nieuwe taken.

Er wordt aanbevolen om vergelijkende analyses uit te voeren in de rapportage en de hergebruikcijfers beter te onderbouwen. De MBO is effectief, ook al is permanent overleg en samenwerking tussen de gewesten nodig, wat heel arbeidsintensief is en ook minder vlot loopt dan aanvankelijk het geval was. Ook hier groeien de standpunten van de gewesten enigszins uit elkaar, merkt de heer Meeus op. Terwijl het Vlaamse Gewest al een jaar klaar is met de onderhandelingen over de nieuwe overeenkomst, zijn de onderhandelingen in de andere gewesten nog altijd niet afgerond.

1.7. Milieubeleidsvereenkomst Gebruikte frituurvetten en -oliën

De heer Meeus zegt dat het de eerste keer is dat er gerapporteerd wordt over milieubeleidsvereenkomst Gebruikte frituurvetten en -oliën. De overeenkomst met het Vlaamse Gewest is pas afgesloten op 13 juli 2006 en nog later wat de andere gewesten betreft.

De sensibiliseringscampagne van het beheersorganisme Valorfrit, met onder meer de boodschappen op televisie, focust vooral op de correcte inzameling van gebruikte frituurvetten en oliën, zowel bij particulieren als bij de horeca. Hoeveel er precies zal worden ingezameld, staat nog niet vast. De producten worden immers ook verbruikt tijdens het gebruik. De hoeveelheid afval is nog niet te bepalen, maar OVAM weet wel hoeveel er op de markt gebracht wordt. Er zijn ook controleacties geweest om de sector van de ophalers en de verwerkers beter in beeld te brengen en ervoor te zorgen dat die voldoen aan de wettelijke vereisten.

Valorfrit heeft een eigen erkenningsstelsel in het leven geroepen om de operatoren zelf in de hand te houden. Voor de inzameling via de gemeentelijke containerparken is een akkoord bereikt tussen Valorfrit en de gemeentebesturen dat recht doet aan het reeds genoemde ministerieel besluit houdende vaststelling van nadere regels voor de aanrekening van de inzamelkosten op containerparken.

Voor het eerst zijn er dankzij de rapportering cijfers over de verwerking. Meer dan de helft van de ingezamelde hoeveelheid wordt verwerkt tot biodiesel (57 procent in 2005), voornamelijk in het buitenland. Daarnaast gaat 35 procent naar de oleochemie voor producten als pershout, industriële zepen en dergelijke, 8 procent wordt verbrand om groene stroom op te wekken. In het Vlaamse Gewest valt de verbran-

ding van gebruikte frituurolie en -vet nog altijd onder het verbrandingsverbod omdat Vlaanderen vooral mikt op materiaalrecyclage.

OVAM probeert een samenwerkingsakkoord voor de controles af te sluiten met het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. Dat controleert de horeca al vrij intensief en kan dus evengoed aandacht besteden aan die stroom. Daarom vraagt OVAM voor deze MBO geen bijkomend personeel.

2. Bespreking

2.1. Milieubeleidsvereenkomst Afvalbanden

Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Rudi Daems* leest in het verslag dat de afspraken over het gratis ophalen van banden bij landbouwers niet worden nagekomen. Plant de minister een initiatief om Recytyre daar alsnog aan te laten volen? Wat zal de administratie doen om de doelstellingen op het vlak van loopvlakvernieuwing te halen? Wat is het standpunt van de minister in de discussie over het statuut van de banden bestemd voor loopvlakvernieuwing, met name de vraag of ze als afval of product moeten worden beschouwd? Daarover is er blijkbaar een meningsverschil tussen Recytyre en de gewesten.

Waarom zijn nieuwe banden die samen met een voertuig worden verkocht, niet onderworpen aan de terugnameplicht? Dat zou toelaten het probleem ook aan de bron aan te pakken. Wat denkt de minister over de invoering van een vervangingsplicht? Nog teveel banden worden op onbekende plaatsen achtergelaten. Heeft de OVAM een zicht op de zwarte markt in de bandensector?

Zijn de door Recytyre bepaalde prijzen in overeenstemming met de vrije markt? Wat met concurrentie? Is het gerechtvaardigd dat een privéorgaan als operator de marktprijs bepaalt? Deze vragen gelden volgens de heer Daems ook voor de andere milieubeleidsvereenkomsten.

De controles door OVAM laten een pessimistisch beeld na, constateert het lid. Het aantal inbreuken per bedrijf lijkt te stijgen. De heer Daems wil van de minister weten of niet meer op toezicht en handhaving moet ingezet worden. Wat waren in dat verband de gevolgen op het vlak van handhaving van de verschuiving van een aantal personeelsleden van de OVAM naar de Milieu-inspectie?

De heer *Jos Bex* sluit zich aan bij de vraag van de heer Daems naar het zwarte circuit in de bandensec-

tor. Welk zicht heeft men daarop? Indien er geen gegevens zijn over het aantal banden dat buiten het officiële circuit wordt verkocht, heeft men ook geen goed zicht op de reële cijfers inzake inzameling en verwerking.

Verder dringt het lid erop aan om de gemeenten die zich vrijwillig inschakelen in het inzamelcircuit van afvalbanden, daarvoor volledig te vergoeden.

Mevrouw *Tinne Rombouts* vraagt aandacht voor het knelpunt van de afvalbanden op landbouwbedrijven. Het knelpunt wordt al enkele jaren erkend en werd ondertussen in kaart gebracht, maar er is geen geld beschikbaar bij Recytyre voor de inzameling en de verwerking. Ook voor de landbouwbedrijven is de verwijdering een kostelijke aangelegenheid. Ondertussen blijven deze banden wel liggen. Het lid dringt aan op een oplossing voor inzameling en verwerking van deze banden. Wordt al een oplossing in het vooruitzicht gesteld?

Mevrouw Rombouts vraagt ook op welke manier de registratie van banden voor loopvlakvernieuwing kan verbeteren in de nieuwe MBO.

De heer *Karlos Callens* informeert naar de omvang van de voorraad afvalbanden bij landbouwbedrijven. Het lid leest in het verslag dat de ophaling van deze afvalbanden was voorzien voor het eerste kwartaal van 2007. Verder in het verslag staat dat het engagement van Recytyre om de afvalbanden bij landbouwers gratis op te halen, niet kan uitgevoerd worden. Door de stijgende tonnage in te zamelen afvalbanden in het kader van de aanvaardingsplicht is de financiële druk op Recytyre reeds te groot, zegt het verslag. Maar is het noodzakelijk dat de overheid de banden gratis ophaalt? De heer Callens denkt dat de landbouwers in bepaalde gevallen bereid zijn ze te brengen naar de plaats die daartoe wordt aangewezen. Dat kan eventueel op regionale schaal gebeuren, het hoeft niet noodzakelijk het containerpark te zijn. Zou dat de kosten voor Recytyre en/of de overheid niet kunnen verlichten?

Vervolgens gaat het lid in op de loopvlakvernieuwing. De heer Callens meent dat de reden voor het niet halen van de doelstelling niet moet gezocht worden bij Recytyre noch bij de producenten maar bij de negatieve perceptie door de koper van vernieuwde banden. Deed de administratie al onderzoek naar de perceptie bij de gebruikers?

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* informeert naar de bestemming van de afvalbanden die uit het circuit verdwijnen voor ze kunnen worden opgehaald door de operatoren van Recytyre. Hoe functioneert het gestarte uitwisselingssysteem voor landbouwbanden? Wordt er nog verder gewerkt aan een ophaal-

systeem voor deze banden?

Het lid pleit verder voor een voorzichtige omgang met granulaten van afvalbanden, waar ongezonde stoffen in zitten. In het verleden werden al vragen gesteld over het gebruik ervan voor sportmatten, kunstgrassen en dergelijke. Ze wijst op de beperkende maatregelen die Europa in dit verband aankondigde.

Tot slot roept mevrouw Van den Eynde de vraag op hoe het nu verder moet met deze MBO. Na twee overeenkomsten is inmiddels duidelijk dat een MBO niet of in elk geval onvoldoende werkt voor afvalbanden. Bepaalde doelstellingen worden jaar na jaar niet gehaald.

De heer *Bart Martens* informeert naar de stand van het onderzoek naar diffuse verontreiniging door autobanden. Als voorbeeld geeft hij de zinkverontreiniging die wordt vastgesteld langs wegen, in het bijzonder snelwegen. Wordt daar aan de bron iets aan gedaan? Worden bijkomende toepassingsgebieden in de materiaalrecyclage onderzocht, waarbij men natuurlijk moet waken over het vermijden van ongewenste neveneffecten?

Antwoorden van de OVAM en de minister

De heer *Rudy Meeus* zegt dat OVAM geen zicht heeft op de zogenaamde zwarte markt, al is hij ervan overtuigd dat deze markt ook zwarte afvalbanden genereert. Dat kan worden afgeleid uit de zeer hoge inzamelcijfers. De meeste invoerders in het Vlaamse Gewest zijn alleszins aangesloten bij Recytyre. De OVAM is niet echt bevoegd voor het opsporen van zwarte circuits van autobanden.

Wat de banden bij landbouwers betreft, heeft Recytyre zich niet aan haar engagement kunnen houden, te beginnen met de inzameling. Het uitwisselingsplatform is bedoeld voor stoppende landbouwers, die hun banden kunnen overdragen aan andere landbouwers. Die banden hebben een functie in de landbouw als afdekmiddel, maar als ze ook daarvoor versleten zijn, kunnen ze in het systeem van Recytyre worden gebracht. De suggestie van regionale inzameling is het onderzoeken waard en kan eventueel soelaas bieden. Het voornaamste is evenwel dat de inkomsten van Recytyre moeten stijgen.

Er is thans inderdaad geen milieubijdrage verschuldigd op de banden van nieuwe auto's. In het kader van de nieuwe onderhandelingen moet ook die markt van eerste gebruik onder controle gebracht worden met een bijdrage. De eerste besprekingen tonen aan dat de bandensector daar open voor staat, maar er werd nog niet gesproken met de invoerders van voer-

tuigen en die zullen moeten betalen.

Wat loopvlakvernieuwing betreft, liggen de cijfers in de omliggende landen hoger. Vandaar de overtuiging dat de werkelijke cijfers ook in het Vlaamse Gewest hoger liggen. De heer Meeus merkt wel op dat de loopvlakvernieuwing bij vrachtwagens nagenoeg 100 percent is. Bij personenwagens heeft zij onterecht een slecht imago. Een groen aanbestedingsbeleid kan daar inderdaad iets aan doen.

Een betere registratie van loopvlakvernieuwing moet mogelijk zijn. De bedrijven zijn Vlaams en het is zaak hen correct te bevragen. Die taak wil de administratie nadrukkelijk aan Recytyre opleggen in het kader van de producentenverantwoordelijkheid.

Om tegelijk de handhaving (controles) en de beleidstaken te realiseren, moet de OVAM woekeren met personeel. Ook de onderhandelingen over de MBO's zijn langdurig en tijdrovend.

Wat betreft de vragen over materiaalrecyclage is het inderdaad zo dat banden stoffen bevatten met een mogelijke milieu-impact. Dit wordt thans onderzocht. Recente onderzoeksresultaten op dit vlak nopen tot enige voorzichtigheid. De resultaten voor vormvaste toepassingen zijn goed, daar komen praktisch geen stoffen bij vrij. Het zijn de losse toepassingen in de vorm van korrels die moeten bekeken worden, preciseert de heer Meeus.

De staaldraden in autobanden zijn inderdaad verzinkt, maar de heer Meeus is niet op de hoogte van de vaststelling dat dit langs de wegbermen een milieuprobleem geeft. Het zink vervluchtigt wel bij verbranding en kan op die manier in het milieu terechtkomen.

Minister *Hilde Crevits* laat vooreerst opmerken dat de problematiek van de afvalbanden in de landbouwsector reeds meermaals werd besproken in de commissie Leefmilieu. De banden die op landbouwbedrijven aanwezig zijn, worden beschouwd als bedrijfsafvalstoffen. Deze bedrijfsafvalstoffen moeten volgens de Vlaamse afvalstoffenwetgeving op regelmatige basis afgevoerd worden via een hiervoor erkende overbrenger. De landbouwer is zelf verantwoordelijk voor de verwijdering en zou dus ook voor de financiering moeten instaan.

Er bestaat volgens de minister geen terugnameverplichting voor afvalbanden van landbouwbedrijven die als afdekmiddel gebruikt werden. Het onderwerp van de bestaande milieubeleidsvereenkomst, die van kracht is sinds 28 november 2003, voorziet in een gratis ophaling van afvalbanden uit de vervangingsmarkt. Dit is het geval wanneer een consument nieuwe banden aankoopt. De gratis ophaling van

afvalbanden geldt bijgevolg niet voor banden afkomstig van historische stocks, landbouwsilo's, stortplaatsen en afvalbanden vanuit het buitenland of de auto-afbraak, aangezien in deze situaties geen nieuwe banden worden aangekocht.

In de toekomst zal de aanvaardingsplicht ook gelden voor banden uit eerste montage, dat zijn de banden op nieuwe wagens. Over de wijze waarop de betrokken invoerders en producenten aan hun verplichtingen zullen voldoen, worden de gesprekken binnenkort gestart door de OVAM.

Dit verandert echter niets aan de huidige situatie, stelt de minister: de producenten kunnen niet retroactief verantwoordelijk gesteld worden voor de inzameling en verwerking van banden waarvoor geen milieubijdrage betaald werd en die ook niet meer als band maar als afdekmiddel gebruikt worden. Recytyre heeft in het verleden al getoond dat het bereid is om vrijwillig aan een oplossing mee te werken. Recytyre kan echter niet verplicht worden om dit te financieren. Indirect zou de consument dan meebetalen voor de afvalbanden uit het verleden die landbouwers vandaag gebruiken en wensen te verwijderen.

Wat betreft het karakter van banden is er volgens de minister geen discussie: banden die niet meer kunnen gebruikt worden, zijn afvalstoffen. Tweedehandse banden zijn nog een product; ook gerechapeerde banden (loopvlakvernieuwing) zijn volwaardige producten.

Recytyre betaalt de operatoren, die vrijwillig tot het systeem kunnen toetreden, een vergoeding die gebaseerd is op de gemiddelde marktprijs. Recytyre bepaalt niet de marktprijs. De operatoren bepalen zelf de prijs die zij aan de bandencentrales en dergelijke aanrekenen voor het ophalen en verwerken. Dit kan volgens de minister zowel positief als negatief zijn. De afvalbandenproducenten bepalen vrij de operator waarmee ze werken. Dit wordt ook opgevolgd door de OVAM.

Replieken

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* las in een mededeling van de Federatie van Milieubedrijven (Febem) dat Recytyre in Wallonië toch wel met problemen kampt, waardoor ze dreigen een boete van 2 miljoen euro op te lopen en hun activiteiten mogelijk zouden stopzetten. Wat zouden de gevolgen voor het Vlaamse Gewest kunnen zijn?

De heer *Hugo Geerts*, kabinetsmedewerker van de minister, antwoordt dat in Wallonië een decreet is goedgekeurd dat heffingen oplegt voor stromen die onder de aanvaardingsplicht vallen als de percenta-

ges niet worden gehaald. Er was discussie over wat de basis zou zijn voor de heffing: zou dat bijvoorbeeld 80 percent zijn als dat de doelstelling is of enkel het verschil tussen het gehaalde percentage (bijvoorbeeld 77 percent) en de doelstelling? Er is uitgemaakt dat de heffing slechts zou worden geheven over de resterende percenten (3 percent in het voorbeeld). Dat maakt het risico kleiner, stelt de spreker, omdat de doelstellingen toch min of meer worden gehaald. Een aantal betrokken beheersorganisaties hebben echter een procedure bij het Grondwettelijk Hof ingesteld om het decreet te vernietigen.

Het risico voor het Vlaamse Gewest is in principe onbestaande, tenzij Recytyre zou stoppen. Dat geldt ook voor alle andere beheersorganismen die in het kader van de aanvaardingsplicht werden opgericht, want het decreet is op alle aanvaardingsplichten van toepassing. Vooraleer het bedoelde decreet in werking kan treden, moet er door de Waalse regering nog een uitvoeringsbesluit worden goedgekeurd, waarvan er nog geen spoor is, stelt de heer Geerts. De spreker vindt het goedgekeurde decreet in elk geval juridisch moeilijk te verantwoorden en wacht het arrest van het Grondwettelijk Hof af.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* oppert dat Recytyre en Febem zich afvragen of ze nog verder in afvalstromen, in casu de afvalbanden, zouden investeren omdat er toch concurrentie op de markt zou komen van Nederlandse en andere buitenlandse bedrijven. Er zijn dus, naast het decreet in Wallonië, nog andere problemen die vragen doen rijzen bij de verdere opvolging van de aanvaardingsplicht.

De heer *Hugo Geerts* beaamt dat dit even een probleem leek te worden. Het toezicht van OVAM op de verwerkingsattesten gebeurt echter ook voor Nederlandse bedrijven grondig. Zij moeten bewijzen dat de banden die ze ophalen ook daadwerkelijk gerecycleerd worden vooraleer ze een vergoeding van Recytyre kunnen krijgen. Door dit toezicht lijkt het probleem van de baan.

2.2. Milieubeleidsvereenkomst Afgedankte voertuigen

Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Rudi Daems* stelt vast dat de evolutie van het aantal verwerkte wagens positief is en dat er ook een gunstige ontwikkeling is in de houding van de federale overheid betreffende de koppeling van chasisnummer en nummerplaat. Het lid vraagt zich af hoever dat laatste precies staat. Kan de federale regering van lopende zaken daarover beslissen?

Het lid heeft ook een vraag over de berekeningsme-

thode voor de te rapporteren resultaten. Welk meningsverschil was er tussen het Vlaamse Gewest en het beheersorganisme? Werd ondertussen een akkoord bereikt? Wat vindt de minister over de weigerachtigheid van de verwerkers om het door OVAM voorgestelde 'End-of-life Monitoring System' (EMS) te hanteren?

Voorts informeert de heer Daems bij de minister of het niet tijd wordt om af te stappen van het verlaagde storttarief voor shredderresidu, en dat om de post-shreddertechnologie en de materiaalrecyclage een duw in de goede richting te geven.

Tot slot wijst het lid op het belang van de handhaving. Samen met de afgedankte elektrische en elektronische apparaten (wit- en bruingoed) kent deze sector de meest schrijnende situatie. Er blijven bij de slopers nog altijd hardnekkige overtreders actief die niet-gedepollueerde auto's vernalen. Het lid pleit voor een ferme aanpak van deze inbreuken.

De heer *Bart Martens* gaat nog verder dan de heer Daems en vraagt zich af of de shredderresidu's niet onder het stortverbod zouden moeten vallen. Er is in Vlaanderen immers technologie beschikbaar om dergelijk hoogcalorisch afval te verwerken en dat in afwachting van het operationeel worden van de techniek om materialen uit de vernalen autowrakken te recyclen. Of is het technisch onmogelijk het shredderresidu thermisch te valoriseren? Welke instrumenten kunnen daartoe ingezet worden? Wat zijn de perspectieven op korte termijn van de technologie voor materiaalrecuperatie uit autowrakken?

Mevrouw *Tinne Rombouts* is tevreden met de vastgestelde stijging van het aantal afgedankte voertuigen dat wordt verwerkt in erkende centra. Het lid vindt de aangekondigde koppeling van chasisnummer en nummerplaat belangrijk. Welke knelpunten vertragen de definitieve regeling daarvan?

Mevrouw Rombouts vraagt verder wat de eventuele negatieve effecten zouden kunnen zijn van een verhoging van de storttarieven voor shredderresidu's. Het lid is in elk geval geen voorstander van een onmiddellijk verbod omdat niet alles recupereerbaar of verwerkbaar is.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* stelt vooruitgang vast inzake de MBO afgedankte voertuigen, hoewel uit de rapportering blijkt dat er nog een aantal gebreken zijn.

Het lid vraagt waarom in het evaluatieverslag bij het punt Handhaving wordt verwezen naar de neerwaartse controles op aanvaardingsplicht banden en informeert vervolgens naar de concrete uitvoering van de

controles. Vinden zij per regio plaats of verspreid over het hele gewest?

Antwoord van de OVAM en de minister

De heer *Rudy Meeus* antwoordt dat in het kader van de controle op de aanvaardingsplicht voor banden in de garagesector ook wordt gekeken naar de aanvaardingsplicht voor afgedankte voertuigen. Het is dus een gecombineerde controle-actie in de garagesector. De selectie van de bedrijven die worden gecontroleerd, gebeurt op basis van allerlei informatiebronnen. OVAM probeert de controles ook zo juist mogelijk over de provincies te verspreiden en dat met toevallige selecties. Klachten worden wel prioritair behandeld.

De rapportage blijft ook voor het werkingsjaar 2007 op de oude leest geschoeid, in afwachting van de studieresultaten over de massabalansen van de shredders. De spreker hoopt dat de studie ook voldoende materiaal zal opleveren om terug te rekenen, zodat een tijdreeks voor recyclage kan worden opgesteld.

Verschillende Vlaamse shredderbedrijven zijn bezig met innoverende post-shredder-technieken. De materialen die uit een dergelijke shredderinstallatie komen, zijn niet hoogwaardig, waardoor de afzetmarkten niet evident zijn. Thermische valorisatie zal dan ook altijd wel een optie blijven. De heer Meeus attendeert op de Europese doelstellingen terzake, die ook de shredderaars zelf willen handhaven.

Minister *Hilde Crevits* antwoordt op de vraag van de heer Daems over EMS dat de erkende centra nu reeds dit systeem toepassen en er helemaal niet weigerachtig tegenover staan. Het is de bedoeling om het EMS-systeem te laten uitbreiden zodat ook de verwerkers verder in de verwerkingsketen hun gegevens kunnen invoeren in dit systeem. Op deze wijze kan Febelauto veel gemakkelijker rapporteren aan de overheid. Voor afgedankte elektrische en elektronische apparaten gebeurt dit overigens nu reeds via Reptool dat door Recupel ontwikkeld is en in alle Europese lidstaten is overgenomen, zodat de AEEA-rapportage op dezelfde wijze gebeurt.

In Duitsland rapporteren de autoconstructeurs op dit ogenblik volgens een forfaitair systeem. Theoretisch is 85 percent nuttige toepassing mogelijk, dus wordt er 85 percent gerapporteerd. De Duitse overheid heeft dit rapporteringssysteem aanvaard. De OVAM aanvaardt deze forfaitaire methode echter niet, omdat het op die manier onmogelijk is om het beleid te evalueren en indien nodig bij te sturen. De OVAM wenst een echt meetsysteem zodat kan geëvalueerd worden of aanpassingen in het beleid noodzakelijk zijn om de doelstellingen te halen. De autoconstruc-

teurs staan wel weigerachtig tegen een meetsysteem (uitbreiding van het EMS-systeem), omdat zij vrezen misschien niet aan de doelstellingen te voldoen.

Op dit ogenblik wordt er in opdracht van de OVAM een studie uitgevoerd. Het doel van deze studie is om een Belgisch meetsysteem op te zetten voor de rapportering van de resultaten. Zowel de andere gewesten, als Febelauto en de shredders werken hieraan mee. Op dit moment werkt iedereen constructief samen. Indien het eindresultaat kan aanvaard worden door alle partijen is het probleem opgelost. De studie zou afgerond moeten zijn tegen eind maart 2008.

Er is momenteel geen stortverbod voor shredderafval in het kader van het VLAREA. Op termijn is een stortverbod volgens de minister wenselijk om de ontwikkeling van milieu-effectievere alternatieven te ondersteunen. Hierbij moeten ook de ontwikkelingen in het buitenland worden opgevolgd, om te vermijden dat er ofwel een massale export naar buurlanden ofwel een aanzuigefect van wrakken uit buurlanden zou ontstaan.

Shredderafval zou inderdaad in de wervelbedoven in Beveren kunnen worden verwerkt, maar de capaciteit is op dit ogenblik ingevuld. Indien shredderafval naar Beveren zou gestuurd worden, moeten andere afvalstoffen die op dit ogenblik verbrand worden, gestort worden. Dat is volgens de minister op dit ogenblik dus geen oplossing en zou de concurrentiepositie van de Vlaamse bedrijven in het gevaar brengen.

De minister stelt nog dat zowel in Vlaanderen als in de buurlanden post-shredder-technieken worden ontwikkeld. Maar het is niet eenvoudig om voldoende hoogwaardige materialen te produceren en geschikte afzetkanalen te vinden. AutoRecyclage Nederland (ARN), het Nederlandse beheersorganisme voor afgedankte voertuigen, heeft bijvoorbeeld al heel wat onderzoek gedaan naar afzetkanalen voor de afgescheiden stromen, maar heeft heel recent aangekondigd dat de bouw van de fabriek vertraging oploopt.

Het heffingenbeleid heeft volgens de minister dezelfde doelstellingen. Het decreet bepaalt dat het storten van shredderafval aan verlaagd tarief mogelijk is tot 2009. Vanaf 2010 wordt het verlaagde tarief afgeschaft. In afwijking hiervan blijft voor shredderafval het verlaagde tarief voor het heffingsjaar 2010 gelden, indien de hoeveelheid shredderafval die in 2010 per ton inputmateriaal wordt gestort met 10 percent wordt verminderd in vergelijking met de hoeveelheid shredderafval die in 2010 per ton inputmateriaal wordt geproduceerd en die bestaat uit enerzijds de lichte fractie die wordt afgezogen uit de cycloon, en anderzijds de zware fractie die overblijft

na metallische scheiding en na de lineaire motor. De komende jaren zal het heffingenbeleid voor shredderafval vanaf 2010 dus moeten vastgelegd worden.

Replik

De heer *Bart Martens* is niet overtuigd door het antwoord van de minister inzake de thermische valorisatie van shredderafval en door de stelling dat andere afvalstromen niet uit de oven in Beveren kunnen worden geweerd. De invoering van aanvaardingsplichten voor andere afvalstromen kan capaciteit vrijmaken. Het lid komt daar ook op terug bij de bespreking van het ontwerp van uitvoeringsplan Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen.

De minister verwijst ook naar de concurrentiepositie van Vlaamse bedrijven, maar voor de nuttige toepassing van hoogcalorische stromen geldt binnen Europa het vrije verkeer van goederen en de export ervan kan niet als dusdanig aan banden worden gelegd. Er moet volgens het lid dan ook op Europees niveau worden nagegaan of er voldoende verwerkingscapaciteit voorhanden is. Als dat zo is, kan toch een stortverbod voor shredderafval worden opgelegd ofwel kunnen de stortheffingen voor shredderresidu worden verhoogd om ervoor te zorgen dat er niet gestort wordt of dat de stromen alsnog thermisch gevaloriseerd kunnen worden indien materiaalrecuperatie niet mogelijk blijkt.

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat in het uitvoeringsplan Hoogcalorisch afval rekening wordt gehouden met de open grenzen binnen Europa. Toch is volgens de minister ook een zekere mate van zelfvoorziening en capaciteit belangrijk zodat iedereen binnen zijn regio terecht kan voor verwerking.

2.3. Milieubeleidsvereenkomst Afvalbatterijen

De heer *Jos Bex* merkt op dat Bebat grote financiële reserves heeft aangelegd, de zogenaamde spaarpot van Bebat waar vroeger al vragen over werden gesteld, maar dat de gemeenten niet vergoed worden voor de inspanningen die zij doen voor de inzameling. Het lid pleit voor transparante geldstromen en een correcte vergoeding voor de gemeenten.

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat de financiële reserves van Bebat een jaarlijks weerkerend onderwerp zijn. De milieubijdrage wordt op federaal niveau bepaald. De Vlaamse overheid heeft gevraagd om deze te verlagen, maar heeft ter zake geen bevoegdheid. Bebat zou alle middelen ook kunnen uitgeven, maar via de begeleidingscommissie wordt erover gewaakt dat de middelen op een zinvolle manier besteed worden. Het gevolg is dat de zoge-

naamde spaarpot nog groeit. Hopelijk zal dit overschot in de toekomst kunnen afgebouwd worden door een lagere milieubijdrage dan noodzakelijk is voor de werking van het systeem, net zoals nu bij Recupel gebeurt. Op die wijze gaat het geld terug naar de consument.

2.4. Milieubeleidsvereenkomst Afvalfotochemicaliën

De heer *Rudi Daems* vraagt of de andere gewesten de mening delen dat de MBO voor afvalfotochemicaliën niet moet worden verlengd.

De heer *Rudy Meeus* wijst er in zijn antwoord op dat Fotini voor het eerst heeft gerapporteerd over deze overeenkomst. De houding tegenover de verlenging moet nog met de andere gewesten worden afgestemd. Wallonië lijkt op dit ogenblik geen bezwaar te maken tegen de afschaffing, maar het Brusselse Gewest denkt daar nog anders over.

De heer *Jos Bex* pleit voor enige voorzichtigheid. Het is niet omdat iets goed functioneert, dat men het moet afschaffen. Wat natuurlijk wel kan, is dat een bepaalde aanvaardingsplicht zichzelf opheft, bijvoorbeeld omdat het product van de markt verdwijnt.

2.5. Milieubeleidsvereenkomst Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur

Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Jos Bex* verwijst naar eerdere opmerkingen en herhaalt dat de gemeenten niet behoorlijk vergoed worden voor de inzameling van afgedankte elektrische en elektronische apparaten via de containerparken. Bovendien verloopt de ophaling in opdracht van Recupel de laatste tijd evenmin vlot, nu een nieuwe firma daarvoor wordt ingeschakeld. Het lid stelt ook voor de financiële reserves van Recupel in te perken naar Nederlands voorbeeld.

De heer *Rudi Daems* vraagt of de voor het najaar van 2007 verwachte principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering van de nieuwe overeenkomst intussen een feit is. Welke concrete verbeteringen kwamen er als gevolg van de evaluatiestudie van de milieubeleidsvereenkomst? Verder is de verschuiving van recyclage en materiaalhergebruik naar energierecuperatie volgens het lid zorgwekkend. Wat vinden de OVAM en de minister daarvan? Naast de schrootbedrijven zou de handhaving zich volgens het lid ook moeten richten op de export naar ontwikkelingslanden. Welke inspanningen worden op dat vlak geleverd? Er is ook de vraag van OVAM om 3,5 voltijdsequivalenten te mogen aanwerven om de

engagementen in het kader van deze MBO te kunnen nakomen.

OVAM zegt dat nog steeds geen gevolg is gegeven aan de aanbevelingen uit 2005, bijvoorbeeld inzake de hergebruikcijfers. Is de minister van plan om daar nog iets aan te doen?

De heer *Bart Martens* hoort geregeld de kritiek van bedrijven dat Recupel werkt met een vorm van wurgcontracten. De inzameling en de ophaling worden dan aan één firma toevertrouwd en hetzelfde gebeurt met de verwerking. Is die informatie correct? Wat is het verschil in werkwijze met andere afvalbeheersorganismen? Werken die meer met opgesplitste loten zodat verschillende spelers in de markt een kans krijgen? Wat zijn de gevaren van het monopoliseren van de afvalinzameling en de afvalverwerking door een beheersorganisatie zoals Recupel? Zullen de concurrenten uit de markt verdwijnen? Moeten ze lange tijd wachten op een opdracht? Gaat er kennis of kwaliteit verloren? Is OVAM of het Vlaamse Gewest bij machte om voorwaarden op te leggen aan de manier waarop een beheersorganisme zich organiseert?

De tweede vraag gaat over de zogenaamde spaarpot van Recupel. Is het denkbaar dat de overheid regels oplegt voor de manier waarop financiële reserves worden aangelegd? Ook een repartitiemodel is mogelijk waarbij de inzameling van de verwijderingsbijdrage op de toestellen gebruikt wordt voor de financiering van de inzameling en de verwerking van de toestellen die vandaag vrijkomen. Of is een soort kapitalisatiesysteem waarbij de verwijderingsbijdrage van vandaag wordt opgespaard om dezelfde toestellen in de toekomst in te zamelen en te verwerken, beter? Zijn daar regels voor denkbaar? Hoe verloopt dit in het buitenland? Worden er daarover regels opgelegd aan afvalbeheersorganismen? Heeft OVAM al studiewerk verricht over de manier waarop er met de fondsen kan worden omgegaan?

Antwoorden van de OVAM en de minister

De heer *Rudy Meeus* antwoordt dat voor de inzameling van AEEA op containerparken sinds 1 juli 2007 een andere operator wordt ingeschakeld. Er zijn inderdaad een aantal problemen geweest omdat de beslissing om van operator te veranderen vrij laat genomen is. Die problemen zijn nu achter de rug.

De evaluatiestudie doet een aantal aanbevelingen, onder meer over een betere intergewestelijke afstemming en over meer inspraak van alle betrokkenen. Daarom is er een forum opgericht met het middenveld, met de federaties en ook met de andere gewesten. In december 2007 vond de tweede bijeenkomst plaats met als onderwerp de wijzigingen in

VLAREA. Die wijzigingen zullen aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden en houden een verfijning van de aanvaardingsplicht in. Die verfijning vloeit ook voort uit de evaluatiestudie.

Volgens de spreker is er geen verschuiving van materiaalrecyclage naar nuttige toepassing door verbranding, maar is er gewoon beter cijfermateriaal door de betere rapporteringstool.

Voor wat betreft de export van AEEA naar landen die niet bij de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) zijn aangesloten, wordt er nog altijd gehandhaafd. De spreker beschikt niet over de juiste cijfers. Het is vooral een zaak van de Milieu-inspectie maar ook van de douane en de politie.

De beheersorganismen – Recupel is niet het enige – moeten de lastenboeken voor de verwerking en inzameling aan OVAM voorleggen. Die worden terdege bekeken, uiteraard ook op het vlak van conformiteit met de wetgeving. Op basis van de lastenboeken mogen de operatoren een offerte indienen. Ondertussen heeft OVAM bekomen dat de beheersorganismen de principes van mededinging respecteren als ze een operator kiezen. Andere organismen zullen geen monopoliecontracten afsluiten, Recytyre werkt bijvoorbeeld met meerdere operatoren. Uiteraard zijn de operatoren zelf vragende partij om de markt meer te laten spelen.

Dat marktconformiteit een belangrijk aandachtspunt is, is trouwens ook gebleken uit de evaluatiestudie. In dat verband is ook de houding van Recupel gewijzigd: het gaat nu een systeem in het leven roepen om de markt beter te laten spelen en ervoor te zorgen dat ook andere marktspelers aan bod kunnen komen. Daarbij wordt de goedkoopste prijs gehanteerd die in de offertes is opgedoken. Als andere spelers tegen die prijs willen meedingen, kunnen ze ook een aantal van de toestellen krijgen.

De verlaagde milieubijdragen worden vanaf 1 januari 2008 van toepassing. De reserves worden daardoor inderdaad fors afgebouwd.

Minister *Hilde Crevits* voegt eraan toe dat de nieuwe MBO op korte termijn voor principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd. De reden voor de vertraging is de afstemming met de overeenkomst in Wallonië. Het is immers aangewezen om in heel België een zo conform mogelijk systeem uit te bouwen om afvaltoerisme en verschuiving van geldstromen tegen te gaan. Op een bepaald ogenblik had de minister beslist om niet langer te wachten, maar toen dat werd meegedeeld, is het dossier plots in een stroomversnelling gekomen. Daarom vond de minister het verantwoord om nog

enkele weken langer te wachten. In de nieuwe MBO worden de aanbevelingen die in 2005 geformuleerd werden, maximaal ingevuld.

2.6. Milieubeleidsvereenkomst Gebruikte frituurvetten en -oliën

De heer *Bart Martens* vindt het vreemd dat door de bepalingen in VLAREA ingezamelde frituuroliën en dierlijke vetten wel mogen geëxporteerd worden voor verbranding en dan in de cijfers voor nuttige toepassing terechtkomen. Dit terwijl de eigen producenten van groene stroom onder meer palmolie, al dan niet duurzaam geteeld, moeten importeren om groene stroom van te maken. Materiaalrecuperatie moet zeker worden aangemoedigd, maar voornoemde werkwijze is absurd. Wordt er een wijziging van VLAREA dienaangaande voorbereid?

De heer *Rudy Meeus* beaamt dat Vlaanderen met het verbrandingsverbod alleen staat in Europa. Het is inderdaad een uitvloeisel van het algemene principe dat materiaalrecyclage voorrang heeft. Belangrijke actoren op de markt vragen dat het verbrandingsverbod gehandhaafd blijft. Eind november 2007 heeft OVAM daar een rondetafelconferentie met de bedrijven en de federaties over samengebracht. De oleochemie en de veevoederindustrie willen zich niet beroofd zien van een goede grondstof. Als zij die grondstof verliezen ten voordele van de groenestroomproducenten, zullen zij palmolie moeten invoeren. Dat maakt dus weinig verschil uit.

De spreker geeft echter toe dat er een scheeftrekking is door de export. Het uitgangspunt zou moeten zijn dat de oleochemie en de veevoeding maximaal gebruik kunnen maken van hoogwaardige vetten. De laagwaardige vetten van categorie 1 en 2, die uit de verwerking van dierlijk afval vrijkomen, gaan nu al naar de groenestroomfabrikanten. OVAM wil het verbrandingsverbod in stand houden maar dan wel met een verfijning. De categorie 3-vetten en de gebruikte frituurvetten en -oliën die niet in aanmerking komen voor materiaalrecyclage in de oleochemie en de veevoeding, kunnen dan via een systeem van afwijkingen op het verbrandingsverbod naar de groenestroomproducenten gaan.

De heer *Bart Martens* meent dat afwijkingen nu voor bepaalde duur worden toegekend, maximum twee jaar. Dat biedt geen rechtszekerheid aan een groenestroomfabrikant. Kan voor die stromen die niet in aanmerking komen voor materiaalrecuperatie of veevoederproductie geen permanente afwijking vastgelegd worden?

De heer *Hugo Geerts*, kabinetsmedewerker van minister Crevits, zegt dat de stromen die niet voor

materiaalrecyclage in aanmerking komen, niet onder het verbrandingsverbod vallen. De oliën ingezameld in een containerpark, komen in principe voor recyclage in aanmerking. Het is echter moeilijk wettelijk af te bakenen wat in de praktijk in aanmerking komt voor verbranding. Ook een afwijking van het verbrandingsverbod is niet eenvoudig vast te leggen.

2.7. Algemeen: milieubeleidsvereenkomsten en afvalstoffenbeleid

Vragen en opmerkingen van de leden

Algemeen meent de heer *Rudi Daems* dat er op bepaalde vlakken een voorzichtige vooruitgang kan worden waargenomen wat betreft het halen van de doelstellingen van de MBO's. Voor heel wat overeenkomsten is dat echter nog niet zo.

Als er door de OVAM aan handhaving wordt gedaan, dan blijkt er heel wat te schorten aan de uitvoering van de MBO's op het terrein. Algemeen is er ook een grote vraag naar voldoende mankracht om die handhaving naar behoren te kunnen doen, niet alleen bij de OVAM maar ook bij andere instanties. Zal de minister iets doen aan de leemten in die handhaving?

Enkele leden stellen zich terecht vragen over de semi-monopolies van bepaalde beheersorganismen. Die resulteert volgens het lid in weinig transparantie, vooral wat de geldstromen betreft.

De heer Daems heeft een vrij ambigu gevoel bij het instrument MBO zelf. Het instrument spreekt de producenten aan op hun verantwoordelijkheid en is een stap in de richting van afvalpreventie en ecodesign, zij het een heel beperkte stap. Anderzijds zijn er ook steeds meer problemen met de overeenkomsten. Heel wat individuele bedrijven lappen de afspraken aan hun laars en blijven, door het feit dat de verantwoordelijkheid collectief wordt opgenomen, buiten schot. Het instrument is niet altijd even efficiënt en effectief en er is geen stok achter de deur als de doelstellingen niet worden gehaald en de bedrijven geen actie ondernemen, de zogenaamde 'free riders'. Daarbij komt nog het reeds vermelde tekort aan handhaving, de monopolievorming en het gebrek aan transparantie. Wat is de evaluatie van de minister van het instrument milieubeleidsvereenkomst? Wil ze het behouden en verbeteren? Is ze dan bereid wel een stok achter de deur te houden ten aanzien van de bedrijven die hun verantwoordelijkheid ontlopen?

Uit de evaluatie van de aanvaardingsplichten is gebleken dat ze veel bijdragen tot materiaalrecyclage, maar niet zozeer tot preventie. Is de minister bereid

om via de producentenverantwoordelijkheid de preventie aan te zwengelen?

Ten slotte stelt de heer Daems dat een aantal MBO's nog niet zijn besproken, het gaat dan over de overeenkomsten met betrekking tot reclame, drukwerk, afgewerkte olie en landbouwfolies. Welke beleidskeuzes zijn in dit verband gemaakt?

De heer *Bart Martens* verwijst naar de gedachtewisseling over het ontwerp van uitvoeringsplan Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen. Met betrekking tot de aanvaardingsplicht en de producentenverantwoordelijkheid, valt het volgens het lid op dat het ontwerp van uitvoeringsplan weinig ambitie vertoont in de richting van een uitbreiding naar andere productcategorieën. In verleden werd eraan gedacht matrassen, vloerbedekking en dergelijke aan een aanvaardingsplicht te onderwerpen, maar dat blijkt nog niet in het plan opgenomen. Het lid vraagt zich af of het ook voor stookolietanks niet nuttig kan zijn een aanvaardingsplicht in te voeren. Dan kan een verplichting gelden voor de producenten en leveranciers van stookolietanks om zelf in te staan voor de inzameling van en de saneringswerken als gevolg van lekkende tanks.

Wat betreft de bestaande MBO's staat de Vlaamse overheid te vaak met de rug tegen de muur, oppert de heer Martens. De erkende afvalbeheersorganismen hebben een grote onderhandelingsmacht omdat het ontzettend moeilijk is hun erkenning in te trekken en meteen over te schakelen op duizenden individuele afvalbeheersplannen, die volgens het afvalstoffendecreet en VLAREA moeten worden opge maakt bij het uitblijven van een erkend afvalbeheersorganisme. Een aantal doelstellingen wordt door deze situatie hoe dan ook ondergraven. Eén daarvan is dat de kosten van lokale besturen voor inzameling en opslag van de afvalstromen volledig moeten worden vergoed. Daar is in de praktijk volgens de heer Martens weinig van te merken. Onder meer Recupel zou niet in een volledig kostendekkende vergoeding voorzien.

Als de recyclagedoelstellingen en de doelstellingen inzake nuttige toepassing volledig worden overgelaten aan de vermelde afvalbeheersorganismen, dan heeft de overheid ook weinig vat op de manier waarop ze worden ingevuld. Praktijken van 'ecodumping', zoals het bijstoken van afval in cementovens, kunnen dan niet worden voorkomen. De heer Martens vraagt zich daarom af of het niet zinvol zou zijn om samen met de federale overheid en de andere gewesten een samenwerkingsovereenkomst te onderhandelen die een kader schept voor de invulling van de aanvaardingsplicht voor verschillende productcategorieën. Dat moet dan gebeuren op basis van vooraf vastgelegde principes. Een van die principes

zou kunnen zijn dat, als de gewesten met een bepaalde sector binnen een vastgelegde termijn niet tot een overeenkomst komen, de federale overheid een productheffing invoert als stok achter de deur. De opbrengsten daarvan moeten naar de gewesten terugvloeien die dan in de plaats van de producenten invulling geven aan de aanvaardingsplicht.

Indien recyclage op een milieuverantwoorde manier mogelijk is, kan de overheid een extra duw in de goede richting geven door een groen aankoopbeleid in aanbestedingen.

De heer *Jos Bex* stelt vast dat de MBO's zeer traag tot stand komen. Het lijkt in bepaalde gevallen wel een middel om de gewesten tegen elkaar uit te spelen en iemand te laten dwarsliggen met als bedoeling de verplichtingen die uit de MBO voortvloeien niet te moeten nakomen. Door het feit dat ze niet goed functioneren, is er ook plots sprake van een VLAREA-wijziging voor de aanvaardingsplicht. Een vorm van beheersplan zou in de plaats van de MBO's komen. De heer Bex is ervan overtuigd dat dit het probleem nog complexer zal maken en het ook nog meer zal onttrekken aan de democratische controle.

De heer Bex verwijst naar zijn eerdere opmerkingen over de financiële reserves van de beheersorganismen, de zogenaamde 'spaarpotten'. In Nederland mogen die maximaal bedragen wat op één jaar werking van het beheersorgaan wordt geïnd. Bij de bespreking van het ontwerp van uitvoeringsplan Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen zal het lid dieper ingaan op de internalisering van de afvalkosten en de taak van de gemeenten.

Antwoord van de minister

Minister *Hilde Crevits* stelt vast dat enkele commissieleden van mening zijn dat het systeem van aanvaardingsplichten met MBO's weinig resultaten boekt. Dit moet volgens de minister toch sterk genuanceerd worden. Uit de jaarlijkse rapportage blijkt dat in de meeste gevallen de doelstellingen goed worden gehaald. Wel zijn er soms nog problemen met de uitvoering. Dit werd ook bevestigd in het evaluatieonderzoek dat de OVAM in 2007 uitvoerde.

Globaal genomen blijven de inzamel- en verwerkingsresultaten hoopgevend en toonaangevend in Europa. Aan de uitvoeringsproblemen wordt gewerkt, niet alleen op het terrein en in overleg met de betrokken actoren, maar ook op wetgevend vlak. Op basis van de resultaten van het evaluatieonderzoek heeft de OVAM, in opdracht van de minister en in overleg met de stakeholders, een aantal voorstellen tot wijziging van het VLAREA uitgewerkt die hieraan tegemoet zullen komen.

De minister wil ook antwoorden op de vragen over de handhaving, vragen die op de verschillende MBO's betrekking hebben. De handhaving op de aanvaardingsplichten is niet volledig overgedragen aan de Milieu-inspectie. Maar de Milieu-inspectie kan tijdens de normale handhavingstaken ook de aanvaardingsplichten mee controleren en over problemen overleggen met de OVAM. Er is dus een zekere versterking van de handhaving. Daarnaast werd er in het kader van de begrotingsopmaak 2008 in bijkomende middelen voor zeven personeelsleden voorzien voor de OVAM. Een aantal hiervan zal voor de opvolging van de aanvaardingsplichten ingezet worden. De bevoegdheid over de interne werking van de OVAM is door de reorganisatie in het kader van het project Beter Bestuurlijk Beleid echter nog sterker overgedragen aan het agentschap. Maar de minister is ervan overtuigd dat de OVAM ook in de toekomst voldoende aandacht aan de noodzakelijke handhaving van de aanvaardingsplichten zal besteden.

Wat betreft het beperkte effect van de MBO's op preventie en ecodesign is ook uit het evaluatieonderzoek van de OVAM gebleken dat een aanvaardingsplicht niet het aangewezen instrument is om preventie te stimuleren. Daarbij moet er ook rekening gehouden worden met de vaststelling dat de Vlaamse markt klein is en dat er weinig producten in Vlaanderen geproduceerd worden. In het nieuwe plan Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen wordt er wel aandacht besteed aan preventie.

Wat betreft de voorbeeldfunctie van de overheid is de minister van mening dat de Vlaamse overheid steeds meer aandacht besteedt aan het milieu-aspect, en zelfs ruimer het duurzaamheidsaspect, bij haar aankoopbeleid. Vanuit de diensten van de minister wordt er mee aan gewerkt om dit ook bij de andere beleidsdomeinen meer en meer ingang te laten vinden.

Replieken

De heer *Rudi Daems* verwijst naar zijn algemene bedenkingen bij het instrument MBO. Het lid heeft uit het antwoord van de minister begrepen dat, enkele minpunten niet te na gesproken, de doelstellingen van de meeste MBO's ongeveer worden gehaald, maar dat er iets aan uitvoering en handhaving schort. Precies dat vindt het lid belangrijke knelpunten. Wat moet er gebeuren met de MBO's die een vrij monopolistische situatie doen ontstaan? Wat met de ontransparante financiering en de ondoorzichtige geldstromen bij bijvoorbeeld Recupel en Recytyre? Wat met de zogenaamde 'free riders' die er in bijna elke MBO zijn? Is het niet mogelijk het instrument MBO kracht bij te zetten door de spreekwoordelijke stok achter de deur langer te maken? Het lijkt het lid inte-

ressant, verwijzend naar de Waalse aanpak van de aanvaardingsplichten, als stok achter de deur toch ook een systeem van financiële instrumenten te overwegen. Als doelstellingen niet worden gehaald of free riders te veel het terrein bezetten, vindt het lid dat een interessante optie.

Minister *Hilde Crevits* herhaalt dat de evaluatieprocedure loopt en dat het hoe dan ook de bedoeling is op de knelpunten bij te sturen. De minister kan nog niet preciseren hoe dat zal gebeuren. Het onderzoek naar de evaluatie is uitgevoerd maar de overleggronde met de stakeholders, de OVAM en de bedrijfsfederaties enzovoort, loopt. Het zal nog enkele maanden duren voor er resultaten zijn van dit overleg.

De heer *Bart Martens* begrijpt uit dit antwoord dat de minister er voorstander van is de bestaande aanvaardingsplichten te optimaliseren vooraleer ze tot uitbreiding naar andere productcategorieën wil overgaan. Het lid meent dat dit toch op vrij korte termijn zal moeten gebeuren en verwijst daarbij naar de volledig ingevulde capaciteit van de wervelbedoven Indaver in Beveren die hoogcalorisch afval verwerkt. Heel wat te hergebruiken materialen worden daarnaast afgevoerd voor verbranding. Aanvaardingsplichten voor matrassen, vloerbedekkingsmateriaal zoals tapijten, meubelen enzovoort, zouden ertoe kunnen leiden dat er een veel hogere materiaalrecuperatie bereikt wordt voor deze afvalstromen. Daardoor zou ook capaciteit voor de thermische valorisatie van shredderafval vrijgemaakt worden, stelt de heer Martens. Het lid dringt erop aan dat de minister zou onderzoeken op welke termijn de aanvaardingsplicht voor die productcategorieën zou kunnen worden opgelegd.

Wat betreft het instrument MBO is het lid het ermee eens dat er moet worden gezocht naar een stok achter de deur om de producenten mee te krijgen die de gewesten tegen elkaar uitspelen en die weinig initiatief nemen omdat ze hoe dan ook via het afvalbeheersmechanisme de spreekbuis zijn van de hele sector. Het lid refereert aan zijn eerdere suggestie om tot een samenwerkingsovereenkomst te komen tussen de gewesten en de federale overheid en zo een kader te tekenen waarbinnen de aanvaardingsplichten worden uitgewerkt. Er zou ook sprake kunnen zijn van een productheffing als producenten niet binnen een bepaalde tijdspanne met de gewesten tot een overeenkomst komen om de afvalstromen in eigen beheer en onder eigen verantwoordelijkheid terug te nemen en te verwerken. Hoe staat de minister tegenover dat idee? Als alternatief stelt de heer Martens voor de heffing zoals ze in het Waalse Gewest is ingevoerd, ook in Vlaanderen te overwegen.

Minister *Hilde Crevits* stelt dat de aanbevelingen uit de evaluatiestudie duidelijk aangeven dat het voor de

aanvaardingsplichten essentieel is de bestaande eerst goed bij te sturen vooraleer met nieuwe te komen. Toch zijn er initiatieven mogelijk voor bepaalde afvalstromen. In Sint-Niklaas heeft de intercommunale een proefproject lopen inzake recyclage van matrassen. De aanbevelingen volgen sluit niet uit al aanzetten te geven om op een bepaald ogenblik vlot tot een uitbreiding van de aanvaardingsplichten over te gaan.

De minister verklaart op zich geen tegenstander te zijn van een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenschappen, de gewesten en het federale niveau, maar stelt dat de ervaring met de MBO's leert dat het bereiken van een consensus vaak een lang en moeilijk proces is. Als dat voor één milieubeleids-overeenkomst al moeilijk ligt, hoe moet dat dan voor een globaal kader voor alle MBO's? Het idee is goed, maar de praktische implementatie lijkt de minister complex. Het idee zal worden bestudeerd.

De heer *Jos Bex* pleit voor een diepgaande theoretische discussie in de commissie over de internalisering van de milieukosten. Die zou de discussie over de kaderovereenkomst die de heer Martens vooropstelt, ook sterk benaderen, net als de discussie over de productheffingen en de vragen van de heer Daems bij het instrument MBO.

II. GEDACHTEWISSELING OVER HET ONTWERP VAN UITVOERINGSPLAN MILIEUVERANTWOORD BEHEER VAN HUISHOUDELIJKE AFVALSTOFFEN

Het ontwerp van uitvoeringsplan Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen wordt een eerste keer in de commissie besproken op 13 december 2007. In de vergadering van 17 januari 2008 antwoordt de minister op de gestelde vragen.

1. Inleidende uiteenzetting

Mevrouw *Hilde Crevits*, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, meldt in de vergadering van 13 december 2007 dat het plan nog niet definitief is vastgesteld. De adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) zijn ingediend en verwerkt. Het uitvoeringsplan zal nog in de loop van 2007 definitief worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

In de commissie wordt een dvd getoond die ook werd gebruikt om het ontwerp van uitvoeringsplan voor te stellen aan het publiek en de lokale besturen tijdens het openbaar onderzoek, dat liep van 11 september tot 10 november 2007. Voor een samenvat-

ting van het plan wordt verwezen naar de brochure 'Ontwerp uitvoeringsplan Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen' van de OVAM, die ter beschikking van de commissieleden werd gesteld.

2. Bespreking

2.1. Algemeen

Algemene opmerkingen

De heer *Rudi Daems* leest in het inleidende gedeelte van het ontwerp van uitvoeringsplan dat er een integraal ketenbeheer en duurzaam materiaalbeheer komt en dat de nadruk op preventie en ecodesign zal liggen. Dat vindt het lid zeer beloftevol klinken, maar de mooie principes zijn niet hardgemaakt in het eigenlijke plan. Verder in het plan komen de tegenwerkende krachten van het afvalbeleid aan bod, zoals het kusttoerisme maar ook de gezinsverdunding en consumptietrends. Na de lectuur van het plan lijkt de conclusie wel te zijn dat niet veel te doen is aan die tegenwerkende krachten. Er wordt blijkbaar gekozen voor de status quo zonder veel verdergaande inspanningen. Een belangrijke doelstelling is bijvoorbeeld de milieuverantwoorde consumptie te stimuleren. In dat verband zijn er volgens het lid echter veel te weinig concrete acties opgenomen in het ontwerp. De vooropgestelde doelstelling voor restafval – gemiddeld 150 kg per inwoner voor Vlaanderen en per gemeente maximum 180 kg per inwoner – is evenzeer een keuze voor een status quo voor de volgende vijftien jaar. Er is geen enkele ambitie om meer te doen. Het lid pleit ervoor de grenzen toch te verleggen, zeker met het oog op prognoses voor de volgende vijftien jaar.

Na analyse komt voor de heer Daems altijd boven-drijven, ook in andere beleidsdomeinen, dat er naar een gelijk speelveld binnen Europa wordt gestreefd. Dat vindt het lid een verkeerde keuze, omdat Vlaanderen zo het risico loopt van de koploperspositie terug te vallen naar het middenveld.

Verder stelt het lid zich vragen bij de tijdshorizon in het uitvoeringsplan. Die is zeer divers naargelang de doelstellingen en prognoses. Geldt het uitvoeringsplan nu voor de eerstkomende vijf jaar of voor de volgende 15 jaar, gezien bepaalde doelstellingen en prognoses het over 2015 en zelf 2020 als horizon hebben? De heer Daems zal verder in de bespreking onder meer nog opmerkingen maken over de doelstellingen inzake selectieve inzameling, preventie en verwerking.

De heer *Bart Martens* waardeert dat het ontwerp van uitvoeringsplan de blik verruimt naar het productbeleid en materiaalgebruik. Dat moet het mogelijk maken van begin tot einde op de productieketen in te

grijpen door productontwikkeling en productbeleid. Hij volgt de redenering van de heer Daems dat er nog leemtes zijn in de concretisering daarvan en merkt daarbij op dat het hoofdzakelijk om federale en zelfs Europese bevoegdheden gaat.

De heer Martens is het niet eens met de visie van de heer Daems over de ambities van het plan, dat de te verwijderen stroom restafval reduceert tot gemiddeld 150 kilogram per inwoner. Hij vergelijkt met het plan van 1997-2001 waar de eindverwerkingscapaciteit werd berekend op basis van 240 kilogram restafval per inwoner. Er werd daarbij wel voorzien in een beloning voor gemeenten die tot 150 kilogram konden gaan via het toenmalige milieuconvenant. Het bereiken van de doelstelling van gemiddeld 150 kilogram per inwoner op Vlaams niveau is volgens de heer Martens, met het oog op factoren zoals gezinsverdunding en de economische evolutie, een hele prestatie. Het lid heeft wel nog opmerkingen inzake de verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en het groene aankoopbeleid van de overheid (cf. infra).

De heer *Jos Bex* stelt dat het afvalstoffenplan niet echt overeenstemt met zijn filosofie inzake het milieubeleid. Het lid verwijst naar zijn algemene opmerking bij de gedachtewisseling over de milieubeleids-overeenkomsten over de trage totstandkoming en de moeizame uitvoering van deze overeenkomsten.

De heer Bex gaat ook terug op wat in het regeerakkoord hierover staat. Dat stelt dat de internalisering van de afvalkost het uitgangspunt is van het milieubeleid. De heer Bex heeft kunnen vaststellen dat de term internalisering in de teksten veelvuldig wordt gebruikt, maar dat inhoudelijk er niet veel van terecht komt. Het lid vraagt zich af of de betekenis van internalisering wel goed wordt begrepen door de auteurs van die teksten. Het impliceert niet dat gewest en gemeenten moeten bijdragen, maar wel dat de producent zodra hij iets op de markt brengt, de kosten voor verwijdering daarvan ook moet meerekenen. Er zijn producten waar de verpakking en marketing uiteindelijk meer kosten genereren dan de prijs van het product. Het maakt het lid boos dat de overheid dan al die moeite doet om te sensibiliseren. Psychologisch zit men volgens het lid volkomen fout.

Vele mensen begrijpen bijvoorbeeld niet dat er geld moet gespendeerd worden aan iets dat geen waarde meer heeft door er vuilniszakken voor te kopen, terwijl er andere dingen als veel belangrijker en waardevoller worden beschouwd. Dan wordt afval vaak verbrand, niet alleen door particulieren maar ook door sportclubs en dergelijke. De heer Bex vindt het grotesk dat een gemeente op een containerpark wel kan registreren hoeveel afval elke burger binnenbrengt, maar dat ze niet weet wie in de gemeente

honger of dorst lijdt. Sommige mensen moeten een keuze maken tussen de aankoop van levensmiddelen of vuilzakken. Hij blijft daarom met overtuiging pleiten voor een grotere producentenverantwoordelijkheid en voor de verrekening van de milieukosten in de prijs van een product voor het op de markt wordt gebracht. Daar moeten alle consequenties van worden aanvaard.

Voor wat betreft de taak van de gemeenten, vindt de heer Bex dat deze ofwel volledig moeten worden vergoed voor wat ze doen in het kader van de afvalinzameling en -beheersing, ofwel moeten de producenten dat zelf organiseren en ook de containerparken beheren. Dan krijgen de gemeenten weer tijd voor andere belangrijke taken. Er moet afval worden ingezameld en er moet controle op zijn, maar het is geen primaire taak voor de gemeenten, vindt het lid.

Ten slotte geeft de heer Bex mee dat er naast de vaste afvalstofstromen ook nog het afvalwater is. Ook voor water worden constructies opgezet en wordt nagegaan hoe de nodige middelen kunnen worden binnengehaald om afvalwaterzuivering en -transport te realiseren, stelt hij. Waarom naast het 'groene punt' niet ook de 'blauwe druppel' invoeren, vraagt het lid zich af. Er kan immers een precieze berekening worden gemaakt van de graad van vervuiling van het afvalwater, van de hoeveelheid fecaliën en van het aandeel uit het gebruik van geneesmiddelen, van wasproducten of van de kost om pesticiden te verwijderen. De heer Bex stelt dat dit betaald zou moeten worden aan de bron zodat al die complexe systemen overbodig worden en er middelen vrijkomen voor de gemeenten. Hij pleit ook in die zin voor een internalisering van de kosten.

De heer *Jan Peumans* beoordeelt het positief dat er een ontwerpplan is, maar hij mist een hoofdstuk over wat het beleid inzake huishoudelijke afvalstoffen voor de lokale besturen betekent. Het lid sluit zich ook aan bij de opmerkingen van de heer Bex over de producentenverantwoordelijkheid. Er zijn duidelijk producenten die hun verantwoordelijkheid ontlopen en buiten schot blijven. Het lid verwijst in dit verband naar het zwerfvuil en de problemen met bijvoorbeeld kauwgom en sigaretten.

Dan kaart de heer Peumans de betaalbaarheid van de integrale afvalverwerking aan. In het plan staat dat monopolievorming inzake verwerking moet worden vermeden om hoge prijszettingen niet in de hand te werken. Het plan gaat trouwens ook in op de recente marktbevingen in de sector en de overnames door grote bedrijven als Sita en Suez. Hoe denkt men dat proces onder controle te houden? Het lid verwijst naar het kostenplaatje voor zijn eigen gemeente waar de huisvuilverwerking een miljoen euro opsloopt op een totaalbudget van ongeveer 15 miljoen euro. Er

wordt in de vooropgestelde modellen uitgegaan van een gemiddelde kostprijsstijging voor een gezin van ongeveer 23 percent in 2015 (in vergelijking met 2005). Is dat wel realistisch, vraagt het lid zich af, rekening houdend met de monopolievorming inzake verwerking.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* verwijst naar de milieuheffingen die in het plan zijn opgenomen. Het lid herinnert eraan dat de Vlaamse minister van Financiën en Begroting geen extra belastingen of belastingverhogingen wil zien in de gemeenten, naar aanleiding van de extra middelen die vanuit het gewest naar de gemeenten zullen vloeien. Hoe moet dat in de praktijk waargemaakt worden?

Antwoord van de minister

Volgens minister *Hilde Crevits* is het uitgangspunt van het ontwerp te vertrekken van de goede resultaten voor huishoudelijke afvalstoffen in het Vlaamse Gewest. Vlaanderen is momenteel de beste regio van Europa inzake selectieve inzameling en recyclage. Waar mogelijk wordt het beleid nog verbeterd. Hierbij kan zeker de inbedding van het afvalbeheer in het materialenbeheer vermeld worden. De eerste zes actieprogramma's van het uitvoeringsplan geven hier invulling aan. Het is net dat eerste deel van het uitvoeringsplan in verband met milieuverantwoorde consumptie dat aantoont dat het uitvoeringsplan wel ambitieus is. Voor vele acties die te maken hebben met de milieuverantwoorde consumptie worden bij de aanvang van het uitvoeringsplan indicatoren opgesteld op basis waarvan de voortgang van de uitvoering van het plan kan gemeten en gerapporteerd worden.

De internalisering van de afvalkost is een van de belangrijkste uitgangspunten van het uitvoeringsplan, zeker wat betreft de invulling van de aanvaardingsplichten. Gemeenten worden volledig vergoed op basis van het ministerieel besluit van 18 juli 2005 inzake de vergoeding van containerparken.

Het uitvoeringsplan heeft een tijdshorizon tot 2015, behalve voor eindverwerking waar 2020 vooropgesteld is. Deze lange termijn moet initiatiefnemers voldoende garanties geven om investeringen te doen in nieuwe installaties. Tijdens de planperiode is er een driejaarlijkse evaluatie, die ook aan het Vlaams Parlement zal meegedeeld worden. Er zijn op elk ogenblik bijstellingen van het uitvoeringsplan door de Vlaamse Regering mogelijk op basis van actuele informatie inzake bijvoorbeeld de demografische evolutie, de economische evolutie, andere wetgeving, nieuwe ontwikkelingen enzovoort.

Er is volgens de minister voldoende maatwerk voor de verschillende gemeenten mogelijk (cf. infra). In

hoofdstuk 5 van het uitvoeringsplan is een gedetailleerde financiële impact voor de gemeenten en gezinnen opgenomen.

De hogere bijdrage voor de burger in 2015 wordt veroorzaakt door de indexerings- en door meer inspanningen inzake communicatie. Het is een maximumfactuur die beter kan meevallen als de grondstoffenprijzen nog verhogen en er betere prijzen gekregen worden voor de secundaire materialen uit de ingezamelde afvalstoffen. De minister laat opmerken dat de factuur voor het hele afvalbeleid veel lager is dan voor andere nutsectoren zoals telefoon, water en energievoorziening. Milieuheffingen zijn een regulerend instrument.

Monopolievorming of oligopolievorming is een probleem dat in eerste instantie op Europees niveau moet aangepakt worden. Er zijn in bepaalde segmenten nog slechts weinig spelers op de markt. De Vlaamse overheid zal alles doen wat binnen haar bevoegdheden ligt om ervoor te zorgen dat deze concentratie in de markt geen onverantwoorde prijsstijging tot gevolg zou hebben.

Het beteugelen van ontwijkgedrag komt aan bod in actieprogramma 14 van het uitvoeringsplan. Het is volgens de minister evenwel nog steeds in de eerste plaats de taak van de gemeente die moet, maar ook moet durven en willen, optreden tegen de overtreders op haar grondgebied. Wie bijvoorbeeld nooit huisvuil buitenzet en andere illegale kanalen verkiest, kan gemakkelijk opgespoord worden wanneer er gebruik gemaakt wordt van individuele containers waarvan de aanbidding wordt geregistreerd. Vele gemeenten zijn daarom containers voor huisvuil aan het invoeren. Inzake toepassing van het principe dat de vervuiler betaalt, geven zij de beste resultaten.

Replieken

De heer *Rudi Daems* zegt aan het einde van de bespreking dat hij niet overtuigd is door het antwoord van de minister inzake het ambitieniveau van het plan, bijvoorbeeld inzake bedrijfsafval en gebruik van duurzaam materiaal. De adviezen van de SERV en de Minaraad zijn volgens het lid veelzeggend.

De heer *Jos Bex* pleit voor een diepgaande theoretische discussie in de commissie over de internalisering van de milieukosten. In het regeerakkoord is dit principe immers opgenomen als uitgangspunt voor het afvalbeleid. De term internalisering keert ook in het afvalstoffenplan terug, maar wordt inhoudelijk en concreet nog weinig toegepast. Het lid verwijst ook naar de algemene vragen die bij het instrument van de milieubeleidsvereenkomsten

werden gesteld en die nauw met deze problematiek verbonden zijn.

2.2. Milieubeleidsvereenkomsten en huishoudelijke afvalstoffen

Ook de heer *Bart Martens* verwijst naar de gedachtewisseling over de evaluatieverslagen van de milieubeleidsvereenkomsten. Met betrekking tot de aanvaardingsplicht, valt het volgens het lid op dat het uitvoeringsplan weinig ambitie vertoont in de richting van een uitbreiding van de producentenverantwoordelijkheid naar andere productcategorieën. Volgens de heer Martens moet er in de milieubeleidsvereenkomsten meer aandacht zijn voor ecodesign, het weren van gevaarlijke stoffen enzovoort.

De *Jos Bex* stelt dat als het instrument van de MBO's niet goed werkt, er dan inderdaad een evolutie moet zijn naar andere beleidsmaatregelen, maar hij beklemtoont dat die structuur dan wel transparantie moet garanderen. De heer Bex vraagt zich ook af waarom er voor bepaalde afvalstromen wel en voor andere geen MBO's zijn. Sommige sectoren worden volkomen met rust gelaten. Waarom wordt voor de bouw geen MBO opgemaakt? Iedereen is ervan overtuigd dat klein gevaarlijk afval (kga) de afvalstroom bij uitstek is die uit de vuilniszak moet worden geweerd. Waarom wordt voor deze producten geen overeenkomst gesloten? Waarom wordt met de huisdierensector niet een MBO opgemaakt inzake de hondenpoep waarover iedereen zich beklaagt? In Frankrijk levert de huisdierenindustrie zelf de apparaten voor de verdeling van hondenpoepzakjes. Het lid pleit er ook voor concurrentie te laten spelen tussen de afvalbeheersorganismen om de monopolies te doorbreken. De bedrijven kunnen dan keuzes maken en zijn niet afhankelijk van één instantie.

Minister *Hilde Crevits* verwijst naar de gedachtewisseling over de evaluatieverslagen van de milieubeleidsvereenkomsten en antwoordt dat het een bewuste keuze is, ook op basis van het evaluatieonderzoek van de OVAM, om eerst de bestaande aanvaardingsplichten te optimaliseren vooraleer nieuwe in te voeren. Dit is geen afstel, maar nieuwe aanvaardingsplichten zijn alleen aangewezen wanneer eerst de meerwaarde duidelijk aangetoond is.

2.3. Taken van de gemeenten

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* weet dat al heel wat gemeenten op intercommunale basis hun afvalverplichtingen nakomen. Ze heeft echter de indruk dat de intergemeentelijke samenwerking niet altijd even goed functioneert. Een gemeente zal volgens het lid niet meer inspanningen doen dan er door de

intercommunale worden opgelegd. Er is in feite geen direct contact tussen gemeentebestuur en intercommunale maar anderzijds hangt alles af van het niveau van de intercommunale om wijzigingen door te voeren of extra inspanningen te doen. Een gemeente die zelf het volledige afvalbeheer beheert, kan meer initiatief nemen.

Vervolgens heeft mevrouw Van den Eynde ook vastgesteld dat de kringloopcentra een hoge kost voor de gemeenten betekenen. Dat blijkt duidelijk uit de nieuwe gemeentelijke begrotingen. Het volledige beleid en de kostprijs voor de integrale kringloopwerking worden doorgeschoven naar de gemeenten, of de inwoners nu wel of niet veel aanbrengen en of het materiaal bruikbaar is of niet.

De heer *Jos Bex* herhaalt dat de gemeenten volledig moeten worden vergoed voor wat ze doen in het kader van de afvalinzameling en -beheersing.

De heer *Jan Peumans* mist in het ontwerpplan een hoofdstuk over wat het beleid inzake huishoudelijke afvalstoffen voor de lokale besturen betekent. Het Vlaamse Gewest en de administratie moeten leren dat gemeenten op een modulaire en niet een lineaire manier moeten worden benaderd. Een op drie Vlaamse gemeenten heeft amper 10.000 inwoners, terwijl Antwerpen met 400.000 inwoners hetzelfde uitvoeringsplan krijgt voorgeschoteld als Herstappe met 89 inwoners. Daarbij verwijst hij naar het voorbeeld van de beoogde afbouw van het gebruik van composteerbare zakken. Waarom laat men gemeenten die deze willen gebruiken dat niet gewoon doen? Ook voor grof vuil en het minimum aantal verplichte ophalingen daarvan per jaar moet er gemoduleerd worden, vindt het lid. Een lokaal bestuur kan het best beoordelen of dergelijke ophalingen noodzakelijk zijn of niet.

De heer Peumans wil ook graag weten wat de reguleringsimpact is van het uitvoeringsplan. Welke consequenties heeft het plan voor de gemeenten?

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat in hoofdstuk 5 van het uitvoeringsplan de gedetailleerde financiële impact voor de gemeenten en gezinnen is opgenomen. Er is volgens de minister voldoende maatwerk voor de verschillende gemeenten mogelijk, de regels voor containerparken verschillen bijvoorbeeld naargelang de grootte van de gemeente. Grofvuil moet ook huis-aan-huis opgehaald worden, desnoods op afroep. Door het afschaffen van huis-aan-huis-ophalingen kunnen bepaalde doelgroepen vergeten worden, zoals mensen die niet naar een containerpark kunnen gaan of die niet veel ruimte hebben om hun afvalstoffen op te slaan. De in het plan vooropgestelde minimale inzamelwijzen en ophaalfrequenties hebben hun nut bewezen om een optimale

dienstverlening aan alle lagen van de bevolking te verlenen.

De minister bevestigt dat vele gemeenten bij de omvorming van de intercommunales tot intergemeentelijke verenigingen volledige bevoegdheidsafstand hebben gedaan inzake afvalbeheer. Uiteraard worden er beslissingen genomen in een raad van bestuur of een algemene vergadering in deze intergemeentelijke verenigingen. Daarbij worden meerderheidsprincipes gehanteerd, zoals in alle democratische entiteiten. Dat bepaalde voorstellen van individuele gemeenten dan niet gerealiseerd worden, is dan ook normaal.

Kringloopcentra vervullen twee bijzondere taken: enerzijds een hoeveelheid goederen een tweede leven geven zodat ze niet op de afvalberg terecht komen, en anderzijds tewerkstelling garanderen aan voornamelijk laaggeschoolden. In 2006 werd gemiddeld 3 kilogram per inwoner herbruikbare goederen terug verkocht. Aan de gemeenten wordt gevraagd om met een kringloopcentrum samen te werken en een tonnagevergoeding te betalen voor de goederen die niet op de huishoudelijke afvalberg terecht gekomen zijn. De gemeente is vrij om de hoogte van de tonnagevergoeding te bepalen, maar meestal staat deze volgens de minister in verband met de vermeden verwerkingskost van grofvuil.

2.4. Doelstelling restafval en correctiefactoren

De heer *Stefaan Sintobin* stelt vast dat voor het restafval de doelstelling voor de gemeenten erin bestaat tegen 2010 te komen tot maximum 180 kilo per inwoner (gemiddeld 150 kg per inwoner voor het Vlaamse Gewest). Dat is volgens het lid niet voor elke gemeente zo evident als streefdoel. In de kuststreek is er echt een probleem met de toeristen die voor een groter aandeel bijkomend restafval zorgen dan in andere gemeenten. Kan er met dergelijke factoren geen rekening worden gehouden? Er zijn volgens het lid nu al gemeenten die weigeren om nog langer vuilnis op te halen op campings.

Mevrouw *Joke Schauvliege* krijgt zelf heel wat vragen over de correctiefactoren bij het streefdoel van 150 kg restafval per inwoner, waarvan in het plan een aantal voorbeelden zijn opgenomen (correctie voor kuststeden, toerisme, grootsteden enzovoort). Kan ook rekening worden gehouden met correcties voor bijvoorbeeld onthaalouders, grote gezinnen, en dergelijke meer? Kan dat ook lokaal worden toegepast?

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat kustgemeenten en vele andere gemeenten een correctiefactor krijgen op de doelstelling voor het restafval. Het betreft correcties voor bijvoorbeeld toeristen, ouderen, appar-

tementensgebouwen enzovoort. Deze worden wetenschappelijk berekend aan de hand van een model. Afval van campings is bedrijfsafval en het is geen taak van een gemeente om dit bedrijfsafval in te zamelen. Als ze dat wel doet, moet ze de volledige kost aanrekenen en de hoeveelheden apart registreren.

In de formules voor correctiefactoren op de restafvaldoelstellingen is de parameter grote gezinnen globaal niet meegenomen, omdat deze parameter niet leidde tot significante verschillen in de voorbereidende studie van het uitvoeringsplan. Er bestaat wel steeds de mogelijkheid dat een individuele gemeente bij de OVAM een bijkomende correctiefactor aanvraagt voor een specifieke gemeentelijke situatie.

Het is dus mogelijk dat voor een bepaalde gemeente waar veel grote gezinnen aanwezig zijn een bijkomende correctiefactor wordt aanvaard. Hierbij moet de gemeente dit echter goed onderbouwen door middel van een studie die de significantie aantoont.

2.5. Preventiedoelstellingen

De heer *Rudi Daems* zegt dat inzake concrete acties voor afvalpreventie, het plan zich beperkt tot de stelling dat afvalpreventie de autonome groei van het afval moet compenseren. Voor de ophaling van groente-, fruit- en tuinafval (gft) in de gemeenten die dat selectief ophalen, wordt voor biologisch-organisch afval een preventiedoelstelling vastgelegd van 0,3 percent in 2010 en 1 percent na 2010. Dat is volgens de heer Daems te laag.

Het lid wil de indicatoren voor wat betreft de afvalpreventiedoelstellingen graag geëxpliciteerd zien, ook kwantitatief. Worden er afspraken gemaakt met doelgroepen om de doelstellingen uit te werken?

De heer Daems vraagt tot slot of er economische instrumenten zullen worden ingeschakeld om het afvalpreventiebeleid vorm te geven.

Volgens minister *Hilde Crevits* is de doelstelling rond afvalpreventie wel voldoende ambitieus. Dat geldt bijvoorbeeld voor thuiscomposteren. Vlaanderen telt reeds veel thuiscomposteersders. De uitdaging is om iedereen kwalitatief te laten thuiscomposteren en nieuwe thuiscomposteersders te vinden. Binnen bepaalde voorwaarden kan ook wijkcomposteren een oplossing bieden.

Er zullen indien nodig ook economische instrumenten ingezet worden om preventie te promoten. Momenteel zijn er al het subsidiebesluit en de samenwerkingsovereenkomst. Ook bijvoorbeeld het groe-

nepuntsysteem streeft preventie na. Elke kilogram verpakkingsafval die niet op de markt komt, kost de industrie niets. Binnen het groene punt zijn er grote verschillen in tarieven voor de diverse verpakkingsmaterialen en in functie van recyclage, nuttige toepassing en verwijdering.

Voor vele acties die te maken hebben met de milieuverantwoorde consumptie worden bij de aanvang van het uitvoeringsplan indicatoren opgesteld op basis waarvan de voortgang van de uitvoering van het plan kan gemeten en gerapporteerd worden.

2.6. Bedrijfsafvalstoffen

De heer *Rudi Daems* vindt de reductiedoelstelling voor bedrijfsafval – 15 percent tegen 2015 – evenmin ambitieus. Het stortverbod voor brandbaar, niet-recycleerbaar bedrijfsafval gaat bovendien pas in tegen datzelfde jaar. De heer Daems stelt dat Europa een reductie van 20 percent heeft vooropgesteld voor bedrijfsafval en vraagt zich af waarom dat niet wordt overgenomen. Vlaanderen is volgens het lid een koploper inzake afvalbeleid en moet dat ook blijven. Waarom kiest de minister voor een invoering van het stortverbod in 2015?

Minister *Hilde Crevits* vindt dat de reductie van het gemengde bedrijfsafval voor eindverwerking met nog eens 15 percent wel ambitieus is voor het Vlaamse Gewest. Er wordt immers al heel wat bedrijfsafval selectief ingezameld en gerecycleerd. Uitgangspunt van het beleid is dat bedrijven evenveel moeten sorteren als de huishoudens. Dit moet slechts gebeuren waar dit ecologisch en economisch verantwoord is. Sorteren kent immers zijn grenzen. In vele Europese landen staat men helemaal nog niet zover met het sorteren van afvalstoffen. Vandaar dat Europa gemiddeld gezien spreekt van een reductie met 20 percent. Alle partners in het afvalstoffenbeleid hebben tijdens de inspraakprocedure gesteld dat een reductie van 15 percent in Vlaanderen al een serieuze inspanning zal vergen.

De afbouw van het storten gebeurt geleidelijk tegen 2015. In feite geldt er op vandaag al een stortverbod. Maar wegens het gebrek aan verwerkingscapaciteit moeten er jaarlijks nog stortafwijkingen gegeven worden voor brandbaar afval. Door de tijdshorizon op 2015 te zetten kunnen er tegen dan nieuwe verwerkingsinstallaties verwezenlijkt worden in Vlaanderen en kunnen de stortplaatsexploitanten zich tijdig voorbereiden op de afbouw van het storten van brandbaar afval tot een onvermijdelijk minimum.

2.7. Selectieve inzameling

Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* stelt vast dat in de toekomst er opnieuw een grofvuilfractie zal moeten worden opgehaald, vier keer per jaar. Het lid dacht niet dat nog veel gemeenten dit deden en stelt dat de meeste gemeenten er weigerachtig tegenover staan. Bepaalde fracties wil men op containerparken betalend maken. Hoe wordt de fractie die thuis wordt opgehaald en dus niet selectief terechtkomt in de respectieve containers, dan verrekend?

Het lid veronderstelt dat, naast het luieraafval als nieuwe afvalstroom, er nog andere nieuwe afvalstromen zijn die beter selectief worden ingezameld. Worden daaromtrent geen suggesties gedaan?

Volgens de heer *Rudi Daems* is inzake selectieve inzameling gekozen voor de voortzetting van wat er al is en dat lijkt verdedigbaar. Toch merkt het lid op dat het afvalstoffenplan ook de mogelijkheid lijkt te openen om de selectieve inzameling van bepaalde stromen stop te zetten, terwijl een rapport van de OVAM van 2006 nochtans wijst op de economische en ecologische meerwaarde van selectieve inzameling. Voor Antwerpen, dat ervoor heeft gekozen bepaalde stromen opnieuw bij het restafval te voegen, wijzen de eerste cijfers uit dat het minder ophalen van gft leidt tot een daling van de ingezamelde fractie met maar liefst 40 percent in de binnenstad. Kiest deze regering er echt voor om de gemeenten de vrijheid te geven om dergelijke selectieve afvalophaling stop te zetten?

Voor de pmd-inzameling (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons) worden de doelstellingen enigszins opgetrokken. De kunststoffenfractie die niet in de pmd-zak thuishoort, blijft echter wat verweesd achter. Bepaalde intercommunales kiezen ervoor geen selectieve ophaling meer te organiseren voor de kunststoffenfractie. Precies die fractie vormt echter een problematisch aandeel in het restafval. Het lijkt de heer Daems daarom zinvol de sector daarop meer uitdrukkelijk aan te spreken.

De voorganger van de minister kondigde in zijn actieplan Asbest van 2006 aan dat er een veralgemening zou komen van de brengmethode voor asbestafval op de gemeentelijke containerparken. Hoeveel staat het daarmee en is het brengen dan gratis of niet? Welke soort asbestafval mag er dan worden gebracht? Daarover bestaat nogal wat verwarring, meent de heer Daems. Het is niet duidelijk waar de burger naar toe moet met asbestafval dat op het containerpark wordt geweigerd.

De heer *Erik Matthijs* leest in het ontwerpplan dat

inzake de selectieve inzameling van textielafval de inzamelgraad in 2005 53 percent was. Voor 2010 wordt 55 percent vooropgesteld. Waarom is dat inzamelpercentage voor textielafval zo laag? Er staan op talrijke plaatsen kledingcontainers en er wordt voortdurend door organisaties en winkels kleding opgehaald voor allerlei doeleinden. Kan dat percentage dan niet worden opgetrokken?

De heer *Jos Bex* vindt het mogelijke verbod op composteerbare zakken voor gft-ophaaling totaal verkeerd als uitgangspunt (cf. infra). De zakken worden in zijn gemeente als systeem voor Diftar (gedifferentieerde tarifiering) gebruikt en dat blijkt veel goedkoper dan de dure containers en Diftar-systemen elders.

Antwoord van de minister

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat op basis van een door de Universiteit Gent ontwikkeld model de selectieve inzamelingen zullen worden geëvalueerd. Economie, ecologie, het behalen van de doelstellingen van het beleid en de dienstverlening worden hierbij als criteria meegenomen. De evaluatie van de selectieve inzameling van gft en groenafval is uitgevoerd. De conclusies zijn opgenomen in het nieuwe plan. Deze afvalfracties selectief inzamelen betekent ecologisch en economisch een meerwaarde. Wanneer mocht blijken dat dit niet het geval is bij andere afvalfracties, zal op dat ogenblik een goed onderbouwde beslissing genomen worden in samenspraak met alle betrokken partijen in het afvalbeheer om deze selectieve inzameling al dan niet verder te zetten.

De minister stelt dat het grofvuil in het aflopende uitvoeringsplan jaarlijks al tweemaal huis-aan-huis moest worden opgehaald, desnoods op afroep en tegen betaling. De gemeente die geen containerpark heeft, moet dit zesmaal per jaar doen. De ophaling aan huis dient om inwoners te helpen die zich niet naar het containerpark kunnen begeven. De frequentie wordt opgetrokken van tweemaal naar viermaal per jaar vanaf 2010 als blijkt uit de evaluatie van de huis-aan-huisophaling van grofvuil dat dit noodzakelijk is. Het is dus nog geen verplichting. Gemeenten moeten wel een huis-aan-huis dienstverlening behouden.

Belangrijk bij het tarifieren van afvalfracties is volgens de minister dat de tarifiering voor huis-aan-huisinzameling en voor het brengen op een containerpark op elkaar is afgestemd.

De selectieve inzameling van luierafval wordt geëvalueerd in 2008. Op basis van deze evaluatie zal een beslissing worden genomen over het al dan niet selectief inzamelen van deze afvalfractie en worden er desgevallend doelstellingen geformuleerd. Er zijn op

dit ogenblik nog geen andere afvalfracties waarvoor plannen bestaan voor bijkomende selectieve inzameling. Sommige gemeenten zamelen wel al op eigen initiatief bijkomende afvalfracties selectief in, bijvoorbeeld via de sorteerstraatjes op de containerparken bij IMOG (Intergemeentelijke Maatschappij voor Openbare Gezondheid) in Kortrijk en omgeving. Het gaat om cd's, allerlei plasticfracties (bloempotjes, folies enzovoort) die alle afzonderlijk worden ingezameld. Bloempotjes en -schaaltjes worden in heel wat gemeenten selectief ingezameld op het containerpark.

Het Vlaamse Gewest legt hogere doelstellingen op voor de selectieve inzameling van verpakkingsafval in kunststof (40 percent) dan het interregionaal samenwerkingsakkoord inzake de preventie en het beheer van verpakkingsafval (30 percent) of Europa (22,5 percent). Afzet voor gemengde kunststoffen blijft echter problematisch. Selectieve inzameling is steeds gekoppeld aan het vinden van een afzetmarkt en het bekomen van zo zuiver mogelijke fracties die een weg vinden op de afzetmarkt.

Textielafval is opgenomen in het uitvoeringsplan maar in de jaarlijkse statistieken is nog steeds geen volledig beeld opgenomen van de totale hoeveelheid textiel die ingezameld wordt. Vele caritatieve initiatieven melden hun ingezamelde hoeveelheden nog steeds niet aan de OVAM. Daarnaast is er een steeds grotere hoeveelheid textielafval die niet geschikt is voor selectieve inzameling en recyclage. Dit maakt dat er een belangrijk deel van het textielafval ofwel in de huisvuilzak of het grofvuil terecht komt, ofwel na sortering geen bestemming vindt.

Er wordt geen verbod opgelegd om composteerbare zakken te gebruiken in gemeenten waar dit nu al gebeurt. Wel worden de gemeenten die met een huis-aan-huis-inzameling van gft of groenafval willen starten, verplicht om dit in containers te doen. Dit is gebaseerd op de resultaten van de evaluatie van de selectieve inzameling van gft- en groenafval, waaruit duidelijk bleek dat de beste resultaten gehaald worden door middel van containers. Deze inzamelwijze is wel duurder dan deze via composteerbare zakken. Sommige gemeenten redeneren teveel vanuit kostenaspecten in plaats vanuit milieuoverwegingen. Volgens de minister kunnen vele burgers na jaren nog steeds niet goed omgaan met composteerbare zakken en worden ze hierdoor ontmoedigd om deel te nemen aan de selectieve inzameling. Het betekent daarom nog niet dat ze hierdoor goede thuiscomposteers worden. Velen gooien het afval op een hoop in hun tuin of elders. In stedelijke kernen met een bevolkingsdichtheid van meer dan 1000 inwoners per vierkante kunnen ook composteerbare zakken ingezet worden, zelfs in nieuwe inzamelprojecten.

In composteerinstallaties worden de composteerbare

zakken vaak bij de voorbereiding van het organisch afval reeds afgezeefd. Daardoor komen ze eerder bij het residu terecht dan bij de te composteren afvalstoffen. Ten slotte zijn er bepaalde intergemeentelijke verenigingen die in hun reactie op het plan uitdrukkelijk het gebruik van containers vooropstelden ten nadele van composteerbare zakken. Voor stedelijke kernen zijn er de handige ‘citybins’, kleine containers van 40 liter. Tevens bieden containers volgens de minister het voordeel dat ze niet lekken zoals de zakken en dat het aangeboden afval kan worden geregistreerd.

Inzake het gebonden asbestcementafval worden de gemeenten aangezet dit tot bepaalde hoeveelheden gratis te aanvaarden. In principe moet deze afvalfractie eind 2007 op alle containerparken apart ingezameld worden. OVAM heeft samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) aanbevelingen uitgewerkt die in de loop van januari 2008 aan de lokale overheden worden bezorgd. Deze moeten dan hun lokale reglementen aanpassen zodat een bepaalde hoeveelheid gebonden asbestcement gratis kan ingezameld worden op een containerpark. Los asbestafval wordt niet op containerparken ingezameld. Voor spuitasbest en dergelijke staan gespecialiseerde firma's in.

Replieken

De heer *Rudi Daems* vindt het positief dat de minister erbij blijft dat de selectieve ophaling van groen en gft een economische en ecologische meerwaarde heeft. Het lid stelt vast dat Antwerpen van dat principe afstapt en er nu al ongeveer 40 percent gft weer in de huisvuilzak terecht komt. Waar zit dan de meerwaarde in dat scenario?

Minister *Hilde Crevits* verklaart dat voor stedelijke kernen in de mogelijkheid wordt voorzien om af te wijken van de bepalingen over de inzameling van gft. Dat doet Antwerpen en er zal een evaluatie volgen, benadrukt de minister.

De heer *Jan Peumans* verwijst naar de berichten in de pers over de inzameling van asbest op containerparken en over de vraag of die al dan niet gratis moet gebeuren. De gemeenten zouden verplicht worden een beperkte hoeveelheid op het containerpark gratis aan te nemen. Wat houdt dat concreet in voor de lokale besturen? Er zijn allerlei berichten in de pers maar de lokale besturen kregen nog geen duidelijke informatie.

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat ook al in het ontwerp van uitvoeringsplan bepalingen over de inzameling van asbest stonden. Bij het openbaar onderzoek in de gemeenten zijn daarover discussies ontstaan. De regeling zit in een overgangsfase en er

zijn brieven verstuurd aan de gemeenten om dit verduidelijken. De minister verwijst verder naar de vragen om uitleg die in de commissievergadering van 31 januari 2008 zullen worden behandeld (*Hand. VI. Parl. 2007-08*, nr. C125).

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* dringt erop aan dat ook parlementsleden documenten en plannen die aan de gemeenten worden verstuurd, zouden ontvangen om de zaken te kunnen opvolgen.

2.8. Hergebruik

De heer *Rudi Daems* verwijst naar de alarmerende berichten vanuit de zuivelhandel, die oppert dat het afvalstoffenplan te weinig stimuli biedt qua regelgevend beleid en ten aanzien van de burger om het hergebruik en statiegeldsysteem in stand te houden of te versterken. Er zijn alleen een aantal kleine proefprojecten geweest. Opteert de minister er nog altijd voor dit systeem te stimuleren?

De *minister* antwoordt dat projecten zoals ‘Retour is terug’ in Zonhoven net hebben aangetoond dat een dergelijk systeem voor ondersteuning van hergebruik behoorlijk duur is in verhouding tot de resultaten. Het uitvoeringsplan kiest voor levenscyclusanalyses (LCA's) die duidelijkheid moeten creëren over het dispuut over de milieuvriendelijkheid van eenmalige respectievelijk herbruikbare verpakkingen. Op basis van dergelijke LCA's zullen onderbouwde keuzes kunnen gemaakt worden.

De heer *Rudi Daems* vraagt of dit betekent dat de minister afstapt van het principe van hergebruik van glas en statiegeldsystemen als interessante optie. Het pilootproject ‘Retour is terug’ wordt blijkbaar afgeblazen en de verwijzing door de minister naar LCA's is volgens het lid nogal onduidelijk. Betekent dit dat hergebruik als belangrijk instrument, niet alleen op het vlak van sensibilisering maar ook economisch gezien, verlaten wordt?

De *minister* antwoordt dat het niet de bedoeling is definitief af te stappen van hergebruik, maar er wordt een afweging gemaakt.

De heer *Bart Martens* vindt het logisch dat men op basis van levenscyclusanalyses kan afwijken van de afvalbeheershiërarchie. Toch moet volgens het lid de afvalbeheershiërarchie behouden blijven zolang de levenscyclusanalyses niet uitwijzen dat eenmalige verpakkingen onder bepaalde voorwaarden op het vlak van milieu beter kunnen scoren dan herbruikbare verpakkingen. Tot bewijs van het tegendeel moet hergebruik volgens de heer Martens prioriteit krijgen.

2.9. Afvalverwerking

Het plan valt volgens de heer *Rudi Daems* te veel terug op de klassieke afvalverwerkingstechnieken. De keuze voor een bijkomende verwerking wordt verantwoord met een berekening in joules en niet in ton, wat het niet eenvoudig te begrijpen maakt. Er zouden in het Vlaamse Gewest echter twee of drie bijkomende installaties nodig zijn, voor de verwerking van ongeveer 300.000 ton. Er is geen enkele verwijzing naar alternatieve verwerkingstechnieken in het uitvoeringsplan en dat betreurt het lid.

De kritische opmerkingen van de heer *Bart Martens* betreffen vooral de manier waarop de verwerkingscapaciteit zal worden gerealiseerd. In vorige uitvoeringsplannen was duidelijk aangegeven in welke regio's, en op basis van welke initiatieven welke bijkomende verwerkingscapaciteit mocht worden verwacht. Dat wordt nu opengelaten in het ontwerpplan. Er wordt evenmin vastgelegd welke intercommunales of bedrijven daarvoor moeten instaan en welke technologie er moet worden gehanteerd. Er is alleen sprake van een totale eindverwerkingscapaciteit die moet worden bereikt met de beste beschikbare technieken (BBT) en moet beantwoorden aan de geldende emissienormen. In de praktijk komt alles wat er in de sector aan plannen voor verwerking opduikt volgens de heer Martens al neer op veel meer dan de 200.000 tot 300.000 ton verwerkingscapaciteit die in het plan noodzakelijk wordt geacht. Bioenerga heeft al plannen voor 300.000 ton extra verwerkingscapaciteit; Indaver wil opnieuw een nieuwe ovenlijn uitbouwen. Ook Isvag, Hooge Maey en Sita hebben plannen. Het lid mist in het uitvoeringsplan een afwegingskader om dat aanbod op de vraag af te stemmen en dus om een keuze te maken voor het al dan niet vergunnen van projecten. Het kan niet de bedoeling zijn een overcapaciteit te creëren die dan de inspanningen inzake recyclage en preventie ondergraaft.

In het definitieve plan moet volgens het lid dus een degelijk afwegingskader worden ingeschreven, rekening houdend met de prestaties inzake materiaal- en energierecuperatie van de eindverwerkingsinitiatieven. Hij verwijst daarvoor naar een studie die enkele jaren geleden is uitgevoerd naar verwerkingstechnieken en combinaties daarvan. Daaruit bleek dat vooral energierecuperatie van doorslaggevend belang is voor de milieuprestatie van een verwerkingstraject. Projecten die bij integratie met bijvoorbeeld een Steg-installatie of met afzet van afvalwarmte bij de industrie een veel hoger energierendement hebben en dus een grotere vermeden emissie, verdienen dan de voorkeur. Naast die factoren, moeten ook de mogelijkheid voor aanlevering van afvalstromen via spoor of binnenvaart, en afvoer van de restproducten via dezelfde weg, een belangrijke rol spelen.

Minister *Hilde Crevits* stelt dat er bewust voor werd gekozen om geen initiatiefnemers en betrokkenen, noch locaties voorop te stellen voor de inplanting van nieuwe eindverwerkingscapaciteit. Dit vloeit voort uit de problematiek van het afgelopen uitvoeringsplan en recente uitspraken van hogere gerechtshofinstanties. Indien, zoals in het vorige plan, alles specifiek wordt opgenomen en indien de installaties dan niet worden gerealiseerd, wat vandaag helaas wordt vastgesteld, is er volgens de minister geen ruimte om andere initiatieven te realiseren. Vandaar dat er bij elke aanvraag tot realisatie van een nieuwe capaciteit zal getoetst worden of deze kan en/of nodig is. Het Vlaamse Gewest kiest nog steeds voor een capaciteit afgestemd op het reële aanbod. Mobiliteit en alternatieve transportmodi, energierecuperatie en materiaalrecuperatie zijn belangrijke criteria die een rol zullen spelen bij het beoordelen van nieuwe initiatieven.

De ontbrekende eindverwerkingscapaciteit wordt ingevuld via BBT. Het kan dus ook gaan om mechanisch-biologische verwerkingsinstallaties, maar evenzeer elke andere techniek die BBT is. Het is de keuze van de initiatiefnemer welke techniek hij zal inzetten.

De heer *Bart Martens* vindt het terecht dat het plan de nieuwe verwerkingscapaciteit niet op voorhand kan toewijzen aan initiatiefnemers die op bepaalde locaties een bepaalde capaciteit mogen realiseren. Hij heeft begrip voor de gevraagde flexibiliteit en onthoudt dat de minister voor elke aanvraag zal nagaan of de bijkomende verwerkingscapaciteit nodig is en dit op basis van vastgelegde criteria zoals energierecuperatie en materiaalrecuperatie. Maar wat als er meer aanvragen zijn dan er aanbod is? Gaat dan de voorkeur naar de eerste initiatiefnemer, op basis van het principe 'wie het eerst komt, het eerst maalt'? Indaver is al ver gevorderd, stelt het lid, maar ook Isvag en de Hooge Maey hebben een studie opgestart inzake bijkomende verwerkingscapaciteit. Ze komen na Indaver en de heer Martens vraagt zich af hoe mogelijke keuzes zullen worden gemaakt tussen de verschillende plannen voor bijkomende nieuwe verwerkingscapaciteit.

De minister antwoordt dat er geen sprake kan zijn van een principe 'wie het eerst komt, het eerst maalt' voor wat betreft de inplanting van verwerkingscapaciteit. Er zal wel rekening worden gehouden met de spreiding in het Vlaamse Gewest en een aantal andere parameters. De minister denkt vrij goed op de hoogte te zijn van de wensen en mogelijkheden binnen Vlaanderen en dat zal tegen elkaar worden afgewogen.

De heer *Erik Matthijs* vindt op pagina 150 van het ontwerpplan een tabel terug met een overzicht van de totale emissies voor de huisvuilverbrandingssector en dat voor verschillende parameters. Klopt de

weergegeven evolutie van deze emissies tussen 2004 en 2015?

De *minister* antwoordt dat de emissies in tabel 26 door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) werden berekend en correct zijn.

2.10. Duurzame producten en groen aankoopbeleid

De heer *Rudi Daems* vindt de uitdrukkelijke keuze voor interne milieuzorg wél positief. Er is sprake van duurzame inkoop- en investeringsprogramma's van de overheid zelf, maar ook de distributiesector zal daartoe worden aangezet. Welke doelstellingen en cijfers gelden daarbij? Binnen welke termijn wil de minister wat verwezenlijkt zien?

De heer *Bart Martens* meent dat op het vlak van een groen aankoop- en bestedingsbeleid meer kan gebeuren. Duurzame producten moeten een extra duwtje in de rug kunnen krijgen.

De heer *Erik Matthijs* heeft een vraag over het verbeteren van de mogelijkheden voor afvalrecyclage en het streven naar een maximaal materialenbeheer. Hij las in het ontwerpplan dat de afzetmarkt voor gerecycleerde producten onder meer moet worden vergroot via de opname van gerecycleerde materialen en producten in overheidsbestekken en -opdrachten, een productbeleid gericht op een betere inzet van gerecycleerde materialen of via een minimumnorm voor gerecycleerde materialen in nieuwe producten. Een bijkomend stimulerend instrument zou een verlaagd btw-tarief zijn voor producthergebruik en recyclage en voor producten uit gerecycleerde materialen, zo staat het in het plan (bladzijde 76). Het lid wil weten of het verlaagde tarief al een feit is en of het een federale of Europese bevoegdheid betreft.

De *minister* antwoordt dat interne milieuzorg bij de overheden een duidelijk uitgangspunt is van actieprogramma 4 van het uitvoeringsplan. Concrete cijfermatige doelstellingen zijn er nog niet, net zoals er nog geen indicatoren zijn voor het meten van de toename van de consumptie en het aanbod van milieuverantwoorde goederen en diensten. Deze worden in 2008 ontwikkeld. In 2015 moet er een stijgend aanbod te meten zijn van milieuverantwoorde producten, goederen en diensten ten opzichte van 2008.

De stimulering van een betere afzet van gerecycleerde materialen is een van de belangrijke doelstellingen van het uitvoeringsplan. Het instrument btw kan hierbij een belangrijke stimulans betekenen, maar is een federale bevoegdheid. De verlaging van de btw voor producten uit gerecycleerd materiaal zal in

2008 opnieuw worden aangekaart.

2.11. Sluikstorten

De heer *Pieter Huybrechts* wil weten of de minister niet vreest dat door de steeds toenemende kost voor afvalverwerking en de almaar strenger wordende reglementering het sluikstorten zal worden aangemoedigd. Is er een stijging daarvan vastgesteld? En hoe denkt de minister het sluikstorten te voorkomen indien de afvalverwijdering te duur wordt voor bepaalde mensen?

Er is volgens de *minister* door de jaren heen geen stijging van het sluikstorten waar te nemen. Ongeacht het gevoerde beleid is er steeds een beperkt aantal mensen dat niet wil meewerken. Alle hoeveelheden afvalstoffen afkomstig van sluikstorten, zwerfvuil, afval in de straatvuilnisbakjes enzovoort worden in de statistieken van het huishoudelijk afval in het Vlaamse Gewest opgenomen. Sluikstorters en andere overtreders moeten door de politie en de gemeenten opgespoord en bestraft worden. Door een aanpassing van het Afvalstoffendecreet kan met gemeentelijke administratieve sancties worden gewerkt.

2.12. Timing, procedure en openbaar onderzoek

In de commissievergadering van 13 december 2007 worden ook opmerkingen gemaakt over de procedure inzake de goedkeuring van het plan en de timing van de commissiewerkzaamheden.

Opmerkingen van de leden

De heer *Bart Martens* betreurt dat de Vlaamse Regering nu snel tot definitieve goedkeuring van het plan zal overgaan, zodat met de opmerkingen van de commissieleden geen rekening zal worden gehouden. Hij vraagt de minister om die reden de goedkeuring van het plan uit te stellen tot na de volgende commissievergadering.

De heer *Jan Peumans* sluit zich hierbij aan en vraagt zich af wat in het definitieve uitvoeringsplan zal worden weerhouden, gezien de vele punten van kritiek en opmerkingen die vanuit de gemeenten zijn geformuleerd. In het afvalstoffenbeleid is de stem van de gemeenten zeer belangrijk. Wat gebeurt er met alle opmerkingen van de VVSG? Ook sommige afvalintercommunales hebben gefundeerde opmerkingen gemaakt.

Het lid vraagt verder hoeveel burgers nu eigenlijk

gereageerd hebben op het ontwerp van uitvoeringsplan tijdens het openbaar onderzoek. In zijn gemeente kwamen immers geen reacties van burgers binnen. De getoonde presentatie is wel toegankelijk, maar het eigenlijke plan is te ingewikkeld geschreven voor de gewone burger. Wat gebeurt er precies met alle fundamentele opmerkingen, zoals die van de VVSG? Zal er een aangepast plan worden voorgesteld? En zal dan worden geargumenteed waarom met bepaalde opmerkingen geen rekening werd gehouden?

De heer *Jos Bex* beaamt dat vanuit de VVSG veel opmerkingen zijn aangereikt en hoopt dat daarmee rekening zal worden gehouden. Ook de heer Bex betreurt dat de gedachtewisseling in de commissie geen aanleiding meer kan geven tot wijzigingen aan het plan. In tegenstelling tot wat voor de milieubeleidsvereenkomsten het geval is, is er echter geen decretale bepaling die een toetsing door het parlement oplegt. Het lid vraagt om binnen vijf jaar het ontwerpplan tijdig te agenderen in de commissie, zodat de opmerkingen kunnen worden meegenomen in het openbaar onderzoek.

De heer *Bart Martens* pleit ervoor het Afvalstoffen-decreet te wijzigen zodat, naar analogie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de bindende bepalingen van een uitvoeringsplan door het parlement moeten worden bekrachtigd.

Mevrouw *Joke Schauvliege* stelt dat de minister bekommerd is om het afvalprobleem en ook een lokale reflex heeft. Het lid vertrouwt er dan ook op dat de minister rekening houdt met de opmerkingen van de lokale besturen, zoals die door de VVSG zijn geformuleerd.

Antwoord van de minister

Minister *Hilde Crevits* antwoordt in de vergadering van 13 december 2007 dat het ontwerp van uitvoeringsplan al een eerste keer principieel is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het openbaar onderzoek liep van 11 september tot 10 november 2007. Er is een gezamenlijk advies van de Minaraad en de SERV, wat op zich al een positief gegeven is. Bovendien is zeer veel overleg gepleegd met de VVSG. Met diverse opmerkingen zal in de definitieve versie van het plan rekening worden gehouden. Vele opmerkingen van de parlementairen stemmen overigens overeen met de opmerkingen gemaakt tijdens het openbaar onderzoek en in de uitgebrachte adviezen. De minister beklemtoont nog dat alle opmerkingen verwerkt worden in een lijvig overwegingsdocument.

Er is een uitstekend werkend Vlaams overlegplatform huishoudelijke afvalstoffen, waarin vertegenwoordigers van de provincies en de gemeenten zijn

opgenomen en dat de uitvoering van het plan permanent zal evalueren

In de vergadering van 17 januari 2008 kan de minister melden dat het plan definitief werd vastgesteld door de Vlaamse Regering op 14 december 2007. Tijdens het openbaar onderzoek zijn meer dan 250 reacties op het uitvoeringsplan tijdig binnengekomen bij de OVAM. De meeste reacties kwamen van gemeenten, intergemeentelijke verenigingen, milieuraaden en provincies. Alle belangrijke federaties die bij het huishoudelijke afvalstoffenbeleid betrokken zijn, hebben eveneens een reactie gestuurd.

De minister stelt verder dat 81 burgers rechtstreeks een reactie aan de OVAM hebben gegeven. De OVAM beschikt evenwel niet over cijfergegevens over hoeveel burgers aanwezig waren op gemeentelijke toelichtingen over het plan en hoeveel inwoners uiteindelijk bij de gemeenten een reactie hebben ingediend.

Alle reacties werden geanalyseerd en al dan niet meegenomen in het uitvoeringsplan. Alle reacties werden bovendien opgenomen in een verslag over de openbare inspraakprocedure en voorzien van commentaar over het al dan niet leiden tot een tekstaanpassing van het uitvoeringsplan.

Replieken

De heer *Jan Peumans* wil weten of de gemeenten nu een aangepast uitvoeringsplan krijgen na het openbaar onderzoek. Of is het ontwerpplan ook de definitief goedgekeurde versie?

De *minister* antwoordt dat het definitieve uitvoeringsplan, met daarin de aanpassingen die voortvloeien uit het openbaar onderzoek, door de Vlaamse Regering is goedgekeurd op 14 december 2007. Het definitieve plan kan worden geraadpleegd en gedownload op de website van OVAM en zal spoedig in gedrukte vorm beschikbaar zijn. Ook het verslag van de inspraakprocedure is daar te vinden. Alle gemeenten, provincies en intercommunales zullen binnenkort ook een gedrukte versie van het uitvoeringsplan ontvangen.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Jos BEX
Pieter HUYBRECHTS

Patrick LACHAERT